

CEL STRATEGICZNY:

I. POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW.

Cel operacyjny: Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców miasta.

Zadanie: Dostarczanie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom będącym w trudnej sytuacji materialnej.

W 2010 r. kryterium dochodowe ustalone dla celów pomocy społecznej wynosiło:

- dla osoby samotnie gospodarującej – w wysokości 477 zł,
- dla osoby w rodzinie – w wysokości 351 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku, w ramach swojej działalności statutowej, udzielał pomocy rodzinom i osobom samotnie gospodarującym, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej.

Tabela 1. Udzielone świadczenia

ZADANIA WŁASNE GMINY				
Lp.	Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń w zł
1.	Zasiłki stałe, w tym:	1 321	1 560	4 871 545
	- osoba samotnie gospodarująca	1 176	1 176	4 580 442
	- osoba pozostająca w rodzinie	142	372	291 103
2.	Zasiłki okresowe	6 090	11 725	7 588 149
3.	Inne zasiłki celowe ogółem, w tym:	7 654	15 798	6 069 559
	- zasiłki specjalne celowe	1 538	3 583	878 985
	- na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	10	20	14 700
4.	Usługi opiekuńcze	326	326	2 174 684
5.	Sprawienie pogrzebu	43	64	87 729
ZADANIA ZLECONE GMINY				
6.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	24	27	226 045

Uchwałą Nr LI/642/10 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 21 stycznia 2010 r. przyjęto gminny program osłonowy w zakresie zmniejszenia wydatków poniesionych na leki przez mieszkańców Białegostoku. Program skierowany jest do osób w wieku emerytalnym, niepełnosprawnych oraz osób przewlekle chorych w wieku produkcyjnym, znajdujących się w trudnej sytuacji bytowej i ponoszących wydatki na zakup leków zleconych przez lekarza.

Tabela 2. Pomoc finansowa w zakresie zmniejszenia wydatków na leki w 2010 r.

1.	Liczba rodzin	850
2.	Liczba osób uprawnionych ogółem, w tym:	911
2.1.	- niepełnosprawnych	592
2.2.	- przewlekle chorych w wieku produkcyjnym	265
2.3.	- w wieku emerytalnym	54
3.	Liczba wniosków ogółem, w tym:	2403
3.1.	- 1 os. uprawniona	2276
3.2.	- 2 os. uprawnione	111
3.3.	- 3 i więcej os. uprawnionych	16
4.	Kwota przyznanej pomocy	199 990,45 zł
5.	Kwota udokumentowanych wydatków	225 460,53 zł

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie objęli pracą socjalną 12 059 rodzin. Udzielali porad specjalistycznych i prawnych osobom korzystającym ze świadczeń pomocy społecznej oraz tym, które się o taką poradę zwróciły w związku z trudną sytuacją rodzinną lub materialną. Ponadto osoby potrzebujące były kierowane do organizacji pozarządowych (m.in.: Caritas, PKPS, „Eleos”, PCK).

W 2010 r. Miasto Białystok przyznało organizacjom pozarządowym dotacje na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – *Pomoc rzeczowa i żywnościowa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych*:

- Stowarzyszeniu Bank Żywności - 22 000 zł,
- Stowarzyszeniu Czcieli Miłosierdzia Bożego im. Ks. M. Sopoćki - 13 000 zł,
- Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie „Droga” – 25 000 zł,
- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej – 20 000 zł,
- Polskiemu Stowarzyszeniu Pedagogów i Animatorów „Klanza” – 10 000 zł,
- Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” – 10 000 zł.

Z kolei w wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Wsparcie najuboższych mieszkańców Białegostoku*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej – 15 000 zł,
- Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” - 15 000 zł,
- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej - 12 000 zł,
- Stowarzyszeniu Czcieli Miłosierdzia Bożego Archidiecezji Białostockiej - 5 000 zł,
- Stowarzyszeniu Kontakt Miast Białystok-Eindhoven – 5 000 zł,
- Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” – 4 000 zł,
- Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie „Droga” – 19 000 zł,
- Stowarzyszeniu „Ku Dobrej Nadziei” - 5 000 zł.

Zadanie: Zapewnienie posiłku osobom starszym, ubogim.

- W roku 2010 w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie zapewnił posiłki 563 osobom starszym lub ubogim.
- Dzienny Dom Pomocy Społecznej w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” zapewnił posiłki 544 osobom; 46 osobom obłożnie chorym posiłki były dowożone do domów.

Zadanie: Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich:

▪ *posiłków w szkołach i przedszkolach*

W 2010 roku w ramach realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” podpisano porozumienia ze 146 placówkami, w tym: 81 szkołami, 59 przedszkolami oraz 5 żłobkami. W ramach tego programu sfinansowano posiłki w szkołach, przedszkolach i żłobkach 4 966 dzieciom (3713 dzieciom obiady w szkołach oraz 1049 dzieciom całodzienne wyżywienie w przedszkolach i żłobkach). Dodatkowo na podstawie art. 6a ust. 2 ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznano w formie bezdecyzyjnej posiłki 204 dzieciom.

▪ *dofinansowanie do zakupu przyborów szkolnych*

W roku 2010 dofinansowaniem do zakupu przyborów szkolnych w ramach rządowego programu „Wyprawka szkolna” objęto 703 uczniów. Na ten cel wydatkowano kwotę 165 101,01 zł.

▪ *wspieranie i dofinansowanie wypoczynku dzieci z rodzin o niskich dochodach oraz niewydolnych wychowawczo*

➤ W roku 2010 Departament Edukacji, Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego dofinansowywał organizację wypoczynku przez szkoły miasta Białegostoku oraz nadzorował otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w zakresie wypoczynku dzieci i młodzieży ogłaszane przez Prezydenta Miasta Białegostoku. W zadaniu o charakterze gminnym w zakresie organizacji wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej organizowanym przez szkoły miasta Białegostoku wzięło udział ok. 4 291 uczestników:

- „otwarte drzwi” – 2 007 osób,
- półkolonie z wyżywieniem lub bez wyżywienia – 1 165 osób,
- kolonie i obozy wypoczynkowe – 1 119 osób.

W wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej organizowanym przez podmioty określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536) wzięło udział 3 742 uczestników:

- „otwarte drzwi” – 647 osób,
- półkolonie z wyżywieniem lub bez wyżywienia – 398 osób,
- kolonie i obozy wypoczynkowe – 2 697 osób.

Łączne dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej w 2010 r. wyniosło 468 976,07 zł, w tym na dotacje dla jednostek nie zaliczanych do sektora finansów publicznych – 254 922,48 zł.

- W roku 2010 z dofinansowania MOPR do wypoczynku letniego skorzystało 285 rodzin o niskich dochodach na kwotę 72 537 zł. Ponadto z inicjatywy MOPR, we współpracy ze Stowarzyszeniem „Droga”, w 2010 r. zorganizowano wypoczynek wakacyjny z terapią dla dzieci i rodzin w Ośrodku Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni, w którym uczestniczyło 8 rodzin zastępczych z dziećmi (w sumie 26 osób).

▪ stypendia socjalne

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Miasta Białegostoku realizowana była w 2010 roku w postaci stypendium szkolnego i zasiłku szkolnego.

Stypendia szkolne przyznane zostały w formach: całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą oraz pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Stypendium szkolne w roku 2010 wypłacono 3 648 uczniom. Zasiłki szkolne w roku 2010 przyznano 24 osobom w wys. po 450 zł.

Łącznie na pomoc materialną o charakterze socjalnym w 2010 roku wydatkowano kwotę 2 299 185,45 zł, w tym na stypendia szkolne 2 288 385,52 zł i zasiłki szkolne 10 799,93 zł.

Zadanie: Wspieranie rodziny poprzez realizację systemu świadczeń rodzinnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Tabela 3. Szczegółowa informacja dotycząca wydatkowanych środków, liczby wypłaconych świadczeń z podziałem na poszczególne rodzaje zasiłków i świadczeń

Lp.	Rodzaj pomocy	WYDATKI I - XII w zł	ŚWIADCZENIA I - XII
1.	Zasiłki rodzinne	13 795 493	162 649
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych , w tym z tytułu: /wiersz 2.1+2.2+2.3+2.4 +2.5+2.6+2.7+2.8/	8 540 076	54 045
2.1.	urodzenia dziecka	1 133 000	1 133
2.2.	opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	2 688 956	6 867
2.3.	samotnego wychowywania dziecka	1 625 740	9 344
2.4.	kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	618 440	8 097
2.5.	rozpoczęcia roku szkolnego	955 100	9 551
2.6.	na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	14 850	165
2.7.	na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której jest szkoła	11 750	235
2.8.	wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	1 492 240	18 653
	Zasiłki rodzinne z dodatkami (w.1 + w.2)	22 335 569	216 694
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	7 866 189	51 413
4.	Świadczenia pielęgnacyjne	2 480 969	4 812
5.	Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	3 205 000	3 205
	RAZEM	35 887 727	276 124

Dział Świadczeń Rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie, zgodnie z Uchwałą nr XLII/463/05 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30.05.2005 r. w okresie I-XII.2010 r. wypłacił podwyższony dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 139, poz.1642 z późn. zm.) 1 132 rodzinom 1 132 świadczeń na kwotę 566 000 zł.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego Dział Świadczeń Rodziny na podstawie decyzji wypłacił w okresie I-XII.2010 r. 99 świadczeń na kwotę 8 771 zł.

Cel operacyjny: Rozwój budownictwa mieszkaniowego pozwalającego na osiągnięcie wskaźnika 400 mieszkań na 1000 mieszkańców w 2010 r.

Zadanie: Udzielanie wsparcia finansowego i poradnictwa służącego poprawie zdolności do opłacania czynszu.

W 2010 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizował zadania wynikające z ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych. Przyznano 78 398 świadczeń na kwotę 14 660 264. Średnia kwota wypłaconego dodatku wynikająca z wydanych decyzji wyniosła 187 zł.

Cel operacyjny: Tworzenie bazy lokalowej dla ludzi będących w trudnej sytuacji mieszkaniowej.

Zadanie: Rozwój i wspieranie wariantowego programu mieszkaniowego adresowanego do rodzin o zróżnicowanych zasobach finansowych.

- Realizowano „Program pomocy osobom i rodzinom zagrożonym eksmisją”, umożliwiający ściąganie należności, których dochodzenie stało się bezskuteczne z powodu sytuacji materialnej dłużnika. Rada Miejska Białegostoku podjęła uchwałę nr LVI/720/10 znoszącą ograniczenie czasowe do występowania z wnioskiem o przystąpienie do Programu. W 2010 r.:
 - przyjęto 238 wniosków o przystąpienie do programu,
 - podpisano 191 porozumień.
- Dokonano 5 zamian lokali mieszkalnych rodzin, w których są osoby z orzeczoną stopniem niepełnosprawności.
- W okresie styczeń – grudzień 2010 r. dziewięcioro usamodzielnianych wychowanków zamieszkiwało w trzech mieszkaniach chronionych prowadzonych przez MOPR, w których łączny koszt utrzymania w 2010 r. wyniósł 23 133 zł, w tym wychowankowie partycypowali w kosztach na kwotę 2 992 zł.
- W 2010 r. funkcjonowało jedno mieszkanie rotacyjne przeznaczone dla rodzin zastępczych przy ul. Nowy Świat (przekazane do dyspozycji Dyrektora MOPR przez Prezydenta Miasta Białegostoku), w której zamieszkiwała zawodowa niespokrewniona z dzieckiem rodzina zastępcza wielodzietna. Od stycznia do grudnia 2010 r. w rodzinie przebywało 5 dzieci.

Cel operacyjny: Zapobieganie degradacji ekonomicznej i społecznej osób i rodzin bezdomnych.

Zadanie: Wspieranie programów umożliwiających tworzenie i funkcjonowanie placówek udzielających schronienia osobom bezdomnym.

- Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Zapewnienie osobom bezdomnym miejsca całodobowego schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania*, Miasto Białystok przyznało dotację „Caritas” Archidiecezji Białostockiej w wys. 330 000 zł.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Działania na rzecz osób bezdomnych i zagrożonych bezdomnością, w szczególności poprzez udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej – 68 000 zł,
- Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” – 60 000 zł,
- Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej – 42 000 zł,
- Stowarzyszeniu Penitencjarnemu „Patronat” – 10 000 zł,

- Stowarzyszeniu „Ku Dobrej Nadziei” – 40 000 zł.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Zapewnienie osobom bezdomnym miejsca całodobowego schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania*, Miasto Białystok przyznało dotację „Caritas” Archidiecezji Białostockiej w wys. 330 000 zł.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej – *Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego*, Miasto Białystok przyznało dotację Stowarzyszeniu Penitencjarnemu „Patronat” – 40 000 zł.

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturach MOPR brał udział w programie „Bez domu, ale nie bez pomocy”, mającym na celu ochronę życia i zdrowia osób bezdomnych i bezradnych oraz prowadzenie wśród bezdomnych i zagrożonych zjawiskiem bezdomności działań informacyjnych dotyczących zasad i form korzystania z usług placówek pomocowych.

Cel operacyjny: Ochrona bezpieczeństwa socjalnego niepełnosprawnych mieszkańców miasta.

Zadanie: Wspieranie programów pomocowych na rzecz ochrony standardu życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usuwania barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie dofinansowywał ze środków PFRON w 2010 r.:
 - uczestnictwo osób niepełnosprawnych i opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - organizację działalności z zakresu sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - likwidację barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych,
 - rehabilitację dzieci i młodzieży,
 - działalność warsztatów terapii zajęciowej.

Tabela 4. Zestawienie zbiorcze zadań realizowanych w 2010 r. na rzecz niepełnosprawnych osób dorosłych

NAZWA ZADANIA	Liczba wniosków*	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne	36	31	46 481,97
Bariery w komunikowaniu się	7	3	1 873,80
Bariery architektoniczne	38	7	61 643,82
Turnusy rehabilitacyjne	Dorośli	251	233 460,27
	Dzieci	133	165 702,00
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	35	32	89 868,85
Warsztaty terapii zajęciowej			1 729 741,07
Suma:	1 147	457	2 328 771,78

* nie dotyczy uczestników wtz

Tabela 5. Zestawienie zbiorcze zadań realizowanych w 2010 r. na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

REHABILITACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania w zł
Bariery techniczne	1	1	5 440,00
Bariery w komunikowaniu się	4	3	4 213,97
Bariery architektoniczne	3	3	20 306,75
Sport, kultura, rekreacja i turystyka	8	8	7 323,74
Suma:	16	15	37 284,46

- Działania podejmowane przez Miasto Białystok w 2010 r.:
 - modernizacja budynku Domu Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej 203 zgodnie z wymogami standaryzacji na kwotę 2 852 846,62 zł, polegająca w szczególności na przebudowie części mieszkalnej zlokalizowanej na parterze, I i II piętrze, części socjalnej w poziomie piwnic oraz dobudowaniu do szczytu budynku szybu dźwigowego,
 - zorganizowanie III edycji konkursu „Miejsce przyjazne osobom niepełnosprawnym” w ramach projektu „Białystok - Miasto bez barier” - celem Konkursu było promowanie budownictwa dostępnego osobom niepełnosprawnym, wyłonienie obiektów budowlanych położonych w Białymstoku najlepiej dostosowanych do potrzeb osób z dysfunkcją narządu ruchu oraz prezentacja najlepszych rozwiązań architektonicznych w mediach i Internecie,
 - realizacja ogólnopolskiej Kampanii Parkingowej mającej na celu kształtowanie odpowiedzialnych, prointegracyjnych postaw wśród kierowców oraz zwrócenie uwagi na fakt, iż zajmowanie miejsc parkingowych osobom niepełnosprawnym znacznie ogranicza ich swobodne poruszanie się i funkcjonowanie w społeczeństwie,
 - realizacja programu „Asystent Osoby Niepełnosprawnej”, mającego na celu umożliwienie niepełnosprawnym mieszkańcom Białegostoku pełnienia wszystkich ról społecznych poprzez wsparcie ich w momentach, gdy sami nie mogą sobie poradzić z uwagi na istniejące bariery architektoniczne, w komunikacji bądź mentalne.

Zadanie: Wspieranie osób niepełnosprawnych w zakresie zaopatrzenia w środki ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej dofinansowywał ze środków PFRON w 2010 r. zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i środki ortopedyczne.

Tabela 6. Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 2010 r. dotyczących zaopatrzenia w środki ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny osób dorosłych

NIEPEŁNOSPRAWNE OSOBY DOROSŁE	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	1 353	927	333 367,59 zł
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	27	25	14 851,96 zł
Suma:	1 380	952	348 219,55 zł

Tabela 7. Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków w 2010 r. dotyczących zaopatrzenia w środki ortopedyczne i sprzęt rehabilitacyjny dzieci i młodzieży niepełnosprawnej

REHABILITACJA DZIECI I MŁODZIEŻY	Liczba wniosków	Liczba zawartych umów/pozytywnie rozpatrzonych wniosków	Kwota wypłaconego dofinansowania
Przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	144	116	121 421,82 zł
Sprzęt rehabilitacyjny – osoby niepełnosprawne	10	9	25 380,59 zł
Suma:	154	125	146 802,41 zł

Zadanie: Rozwój usług opiekuńczych, w szczególności specjalistycznych.

- MOPR w ramach zapewnienia opieki osobom chorym, niepełnosprawnym, które z powodu wieku wymagają pomocy innych osób, podejmował współpracę z organizacjami świadczącymi pomoc o charakterze usług opiekuńczych, w zakresie opieki nad osobami starszymi i przewlekle chorymi, tj.: „Caritas”, PCK, PKPS.

326 osobom przyznano decyzją świadczenia w postaci usług opiekuńczych oraz 24 osobom przyznano decyzją świadczenia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.

- Na świadczenie na terenie Miasta Białystok na rzecz mieszkańców Białegostoku usług opiekuńczych Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:
 - Podlaskiemu Zarządowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża – 1 042 291,80 zł,
 - Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej - 979 075,35 zł,
 - „Caritas” Archidiecezji Białostockiej - 153 643,95 zł.

Na świadczenie na terenie Miasta Białystok na rzecz mieszkańców Białegostoku specjalistycznych usług opiekuńczych Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Polskiemu Komitetowi Pomocy Społecznej - 159 389,10 zł,
 - Podlaskiemu Zarządowi Okręgowemu Polskiego Czerwonego Krzyża - 866 655,80 zł.
- W 2010 r. Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 świadczył specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z chorobą Alzheimera w zakresie: potrzeb bytowych (zapewnienie miejsca przebywania w godzinach: 7.00 – 17.00, zapewnienie wyżywienia: 3 posiłki dziennie), potrzeb zdrowotnych (zapewnienie opieki lekarskiej i pielęgnarskiej), potrzeb opiekuńczych i wspomagających (udzielanie pomocy w podstawowych czynnościach życiowych, udział w terapii zajęciowej, podnoszenie sprawności i aktywności). W 2010 r. z w/w usług skorzystały łącznie 24 osoby.

Zadanie: Poradnictwo prawne, socjalne służące osobom niepełnosprawnym.

- W roku 2010 w ramach pomocy osobom niepełnosprawnym i członkom ich rodzin pracownicy MOPR udzielili 525 porad socjalnych, między innymi dotyczących ulg i uprawnień przysługujących niepełnosprawnym oraz dostępnych form rehabilitacji i pomocy społecznej. Osoby te były kontaktowane ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. W ramach pracy socjalnej działały grupy wsparcia i grupy samopomocowe, które podejmowały działania skierowane na usamodzielnienie osób niepełnosprawnych oraz wyprowadzanie ich z kręgu pomocy społecznej.
- W 2010 roku 451 osób niepełnosprawnych, w tym 338 z powiatu grodzkiego, skorzystało z poradnictwa zawodowego prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy, które miało na celu pomoc osobom niepełnosprawnym w podjęciu decyzji odnośnie wyboru odpowiedniego zawodu.

Cel operacyjny: Wspieranie działań na rzecz integracji mniejszości romskiej.

Zadanie: Poprawa sytuacji bytowej rodzin romskich.

W 2010 r. MOPR po raz kolejny realizował Program na rzecz społeczności romskiej, skierowany do Romów zamieszkujących miasto Białystok oraz korzystających z pomocy społecznej.

Zadania Programu nakierowane były przede wszystkim na edukację dzieci romskich.

Zadaniami Programu objęto 117 osób pochodzenia romskiego. Na realizację Programu otrzymano dotacje z Ministerstwa Edukacji Narodowej w kwocie 9 500 zł oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w kwocie 13 900 zł.

Program był realizowany w następujących obszarach:

a) Oświata i wychowanie – dotacja MSWiA

- dofinansowanie dojazdów do szkół 13 dzieciom romskim – 2 573,48 zł,
- dofinansowanie kursów językowych 4 dzieciom romskim – 6 705 zł.

b) Edukacja – dotacja MEN

- zakup kompletów podręczników i przyborów szkolnych oraz artykułów sportowych 17 dzieciom romskim – 7 697,62 zł.

Cel operacyjny: Podejmowanie działań na rzecz integracji uchodźców.

Zadanie: Pomoc finansowa i rzeczowa uchodźcom ze statusem uchodźcy i osobom z pobytem tolerowanym.

Tabela 8. Pomoc uchodźcom udzielona w roku 2010 przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku

Formy pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Kwota świadczeń
Pomoc dla uchodźców, w tym:	3	11	34 120 zł
- świadczenia pieniężne na utrzymanie	3	11	32 520 zł
- wydatki związane z nauką języka polskiego	2	4	1 600 zł

Z pomocy w ramach realizowanych 81 Indywidualnych Programów Integracji skorzystało 236 osób z 77 rodzin liczących łącznie 296 osób. W tej liczbie znalazły się 93 osoby dorosłe uczestniczące w kursach nauki języka polskiego. Na realizację programów wydatkowano kwotę 872 250 zł, (w tym 42 960 zł na opłacenie kursów języka polskiego) oraz 6 073,92 zł na opłacenie składki zdrowotnej.

Pracownicy socjalni w zakresie działań na rzecz integracji uchodźców ściśle współpracowali z urzędami i instytucjami (m.in. Urzędem ds. Cudzoziemców, ośrodkami dla cudzoziemców, Powiatowym Urzędem Pracy).

Podejmowano również działania mające na celu zwiększenie szans cudzoziemców na rynku pracy poprzez monitorowanie udziału cudzoziemców w kursach języka polskiego organizowanych przez Fundację Edukacji i Twórczości w Białymstoku. W ramach pracy socjalnej udzielano pomocy przy załatwianiu spraw w instytucjach i urzędach przy wypełnianiu dokumentów oraz pomocy w czynnościach proceduralnych dotyczących uzyskania niezbędnej dokumentacji.

Zadanie: Nauka języka polskiego i szkolenia zawodowe, pomoc w adaptacji w środowisku.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej – *Pomoc cudzoziemcom, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, mającymi trudności w integracji ze społeczeństwem*, Miasto Białystok przyznało dotację Fundacji Edukacji i Twórczości w wys. 60 000 zł.

Cel operacyjny: Promocja zdrowia i rozwój systemu ratownictwa.

Zadanie: Inicjowanie i wspieranie programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia i profilaktyki prozdrowotnej.

Rada Miejska Białegostoku przyjęła:

- uchwałą Nr LII/673/10 z dnia 22 lutego 2010 r. „Miejski Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki na rok 2010”,
- uchwałą Nr LII/674/10 z dnia 22 lutego 2010 r. „Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2010 r.”

Cel operacyjny: Wdrażanie programów promocji zdrowia.

Zadanie: Tworzenie warunków do zapewnienia podstawowej opieki zdrowotnej.

W ramach tworzenia warunków do zapewnienia podstawowej opieki zdrowotnej Zarząd Dróg i Inwestycji Miejskich wykonał:

- termomodernizację Żłobka Miejskiego Nr 5 przy ul. Grottgera na kwotę 501 076,96 zł,
- audyt energetyczny oraz dokumentację techniczną na termomodernizację Żłobka Miejskiego Nr 4 przy ul. Broniewskiego na kwotę 23 677,90 zł.

Zadanie: Realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki I-rzędowej w środowisku nauczania i środowisku lokalnym.

Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz ochrony zdrowia (m.in. Szpitalem Miejskim im. PCK, Lekarską Specjalistyczną Spółdzielnią Pracy „Eskulap”, psychologami) realizował następujące działania:

- Program Profilaktyki Chorób Nowotworowych u Kobiet:
 - zakup badań usg piersi,
 - zakup badań mammograficznych dla kobiet w wieku 40 – 49 lat,
 - w szkołach ponadgimnazjalnych realizowany był program edukacyjny „Różowa Wstążeczka”,
- Program stwarzania warunków umożliwiających osobom niepełnosprawnym włączenie się lub powrót do czynnego życia:
 - prowadzenie w mieście 5 grup w żłobkach integracyjnych i 1 grupy wczesnej interwencji,

- dofinansowanie rehabilitacji kobiet po zabiegu mastektomii,
- dofinansowanie rehabilitacji osób chorych na stwardnienie rozsiane,
- programy z zakresu zdrowia psychicznego:
 - dofinansowanie prowadzenia ośrodka wsparcia i rehabilitacji psychospołecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - program psychoedukacyjny walki ze stresem „Stres pod kontrolą” realizowany w klasach maturalnych,
 - prowadzenie grupy wsparcia w zakresie profilaktyki wypalenia zawodowego nauczycieli,
 - konferencja „Pomoc dziecku krzywdzonemu i jego rodzinie – podejście interdyscyplinarne”,
 - program „Jak mądrze wspierać dziecko”,
- program działań zmierzających do zmniejszenia szkodliwości palenia tytoniu wśród mieszkańców miasta Białegostoku:
 - organizacja przeglądu dziecięcej twórczości teatralnej „Bądź Zdrow”,
 - prowadzenie Bezpłatnego Punktu Poradnictwa Antynikotynowego,
 - realizacja programów edukacji antynikotynowej w szkołach wszystkich szczebli nauczania („Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pál przy mnie, proszę”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”),
 - prowadzenie konkursów o tematyce antynikotynowej skierowanych do różnych grup wiekowych,
- program „Opieka nad kobietą ciężarną i noworodkiem” - prowadzenie Szkoły Rodzenia,
- program edukacyjny „Już dziś możesz zadbać o zdrowie swojego przyszłego dziecka”,
- działania w ramach profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych,
- program pierwszej pomocy przedmedycznej w nagłych wypadkach zagrażających życiu „Ratuj życie”,
- dofinansowanie działalności Hospicjum „Dom Opatrzności Bożej” w Białymstoku,
- współpraca z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i edukacji zdrowotnej,
- program profilaktycznych szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców miasta Białegostoku powyżej 65 roku życia,
- program badań przesiewowych w kierunku wykrycia cukrzycy,
- program pomocy psychologicznej skierowany do dzieci i rodziców ofiar przemocy - Program „Opiekun dziecka-ofiary przestępstw”,
- program „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”,
- program edukacyjny „Wolność oddechu – zapobiegaj Astmie”,
- program edukacyjny „Trzymaj formę”,
- program edukacyjny „Mleko z klasą”,
- program edukacyjny „Bezpieczny Przedszkolak”,
- prowadzenie grup rozwoju osobistego – warsztaty umiejętności skierowane do młodzieży,
- wspieranie i organizacja konkursów, festynów i konferencji o tematyce zdrowotnej.

Zadanie: Prowadzenie Szkoły Rodzenia i Żłobków Miejskich (w tym integracyjnych).

W 2010 r. Szkoła Rodzenia była prowadzona przez Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku w ramach programu profilaktycznego zleconego umową przez Miasto Białystok. Działo też 5 żłobków miejskich, w tym 1 żłobek integracyjny. Żłobki działały jako zakłady budżetowe Miasta Białystok.

CEL STRATEGICZNY:

II. PRZECIWDZIAŁANIE MARGINALIZACJI I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU, ZAPOBIEGANIE ROZWOJOWI ZJAWISK PATOLOGII.

Cel operacyjny: Wspieranie rodziny/rodziców w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych.

Na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej – *Intensywna praca z rodzinami wykazującymi bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, zamieszkałymi na terenie osiedli: Zielone Wzgórza, Leśna Dolina, Słoneczny Stok i Starosielce, wskazanymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku*, Miasto Białystok przyznało dotację Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” w wys. 40 000 zł.

Zadanie: Organizowanie zajęć informacyjnych dla rodziców w szkołach, wyposażających ich w wiedzę na temat rozwoju dzieci i młodzieży oraz sposobów rozwiązywania powstających problemów.

Szkoły z terenu Białegostoku organizowały rozmowy, pogadanki, warsztaty oraz indywidualne porady pedagoga lub psychologa dotyczące rozwoju dzieci i młodzieży, błędów wychowawczych oraz sposobów rozwiązywania powstających problemów. Tematy przeprowadzonych szkoleń to m.in.: „Rola osoby dorosłej w budowaniu autorytetu”, „Dojrzałość szkolna dzieci rozpoczynających naukę w klasie I”, „Szkoła dla rodziców”, „Jak rozpoznać czy dziecko sięga po narkotyki – dopalacze”, konferencje dla rodziców np. „Jak sobie radzić z zachowaniami agresywnymi u dzieci – współpraca rodziców ze szkołą”.

Cel operacyjny: Kompensacja deficytów wychowawczych i edukacyjnych.

Zadanie: Organizowanie i wspieranie warsztatów psychologicznych dla dzieci i młodzieży z zakresu radzenia sobie ze stresem, umiejętności rozwiązywania problemów, uczenie asertywności.

- Szkoły z terenu miasta Białegostoku organizowały m.in. pogadanki edukacyjno-profilaktyczne z udziałem pedagoga, zajęcia warsztatowe w zakresie uczenia asertywności oraz radzenia sobie ze stresem w ramach realizacji szkolnych programów profilaktyki, zajęcia edukacyjne w szkołach podstawowych np. „Oswajam lęk przed sprawdzianem”.
- W WPOW „Dwójka” w roku 2010 prowadzono zajęcia z zakresu rozpoznawania, nazywania i odtwarzania podstawowych stanów uczuciowych dla dzieci pięcioletnich, zajęcia rozwijające empatię z elementami socjoterapii dla dzieci w wieku gimnazjalnym oraz Trening Zastępowania Agresji dla dzieci w wieku 10-12 lat.
- WPOW „Jedynka” prowadziła zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 7-12 lat, grupowe warsztaty psychoedukacyjne „Nie pruj się”, grupowe warsztaty psychologiczne „Spotkania”, program przygotowania wychowanków placówki do usamodzielnienia.
- Dzieci i młodzież uczęszczające do świetlic prowadzonych przez Dzienny Dom Pomocy Społecznej uczestniczyły w zajęciach socjoterapeutycznych, treningach umiejętności prospołecznych, treningach zastępowania agresji, arteterapii.

Cel operacyjny: Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki HIV/AIDS.

Zadanie: Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki narkomanii.

- Departament Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Białymstoku we współpracy z Sanepidem, szkołami, lekarzami – specjalistami chorób zakaźnych, stowarzyszeniem „Monar” i innymi organizacjami pozarządowymi realizował:
 - W ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Promocji Zdrowia” zadania dotyczące zagadnień z zakresu profilaktyki HIV/AIDS:
 - konkurs „MAT - wygrywa Miłość, Akceptacja, Tolerancja”,
 - prowadzenie kampanii edukacyjnej „Wróć bez HIV”,
 - obchody Światowego Dnia Pamięci o Zmarłych na AIDS,
 - profilaktyka HIV/AIDS realizowana w środowisku lokalnym,
 - kampania edukacji społecznej skierowana do kobiet w ciąży,
 - kampanie edukacji społecznej z zakresu profilaktyki HIV/AIDS skierowane do młodzieży szkół ponadgimnazjalnych i wyższych „Wiedza ratuje życie”, „Niechciany pocałunek”.
 - W ramach „Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”:
 - system profesjonalnych szkoleń z przeznaczeniem do różnych grup odbiorców (pracownicy policji, nauczyciele, rodzice),
 - Akademia Profilaktyków Szkolnych,
 - Żłobkowa Akademia Rodziców,
 - targi profilaktyczne „Znajdź czas dla swojego dziecka”,
 - pilotażowy program edukacyjno – korekcyjny „Terapia przez sztukę”,
 - konkurs „Żyj z pasją”,
 - realizacja projektu „Rozwój umiejętności psychospołecznych – alternatywa wobec autodestrukcyjnych zachowań młodzieży” („Warto rozmawiać z uczniami w szkole”, „Razem łatwiej

- zacząć”, „Warsztaty rozwoju umiejętności psychospołecznych dla młodzieży szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych”),
- kampania edukacji społecznej Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii „Planuj powrót”,
 - konferencja skierowana do dyrektorów placówek oświatowych z terenu miasta „Wyzwania profilaktyczne w pracy wychowawczej z dziećmi i młodzieżą we współczesnej szkole”,
 - wspieranie usług profilaktyczno-terapeutycznych w zakresie pomocy uzależnionym, ich rodzinom i osobom zagrożonym uzależnieniem, prowadzonych w punktach konsultacyjnych i poradniach uzależnień,
 - wspieranie usług rehabilitacyjnych w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizowanych w ośrodkach dziennego pobytu,
 - praca uliczna w środowisku osób eksperymentujących i zagrożonych uzależnieniem.
- W WPOW „Jedynka” realizowano cykle zajęć o charakterze profilaktycznym: „Profilaktyka HIV/AIDS” oraz grupowe warsztaty psychologiczne „Spotkania”.
 - W WPOW „Dwójka” prowadzono zajęcia dla dzieci w wieku gimnazjalnym organizowane przez Młodzieżowy Ośrodek Terapii i Readaptacji „ETAP” z zakresu profilaktyki uzależnień oraz rozmowy indywidualne z wychowankami placówki na temat skutków eksperymentowania z używkami.

Cel operacyjny: Utrzymanie i wspieranie istniejących sieci placówek dziennego pobytu i świetlic socjoterapeutycznych. Popieranie rozwoju nowych placówek.

Zadanie: Wspieranie działalności klubów abstynentów.

Na terenie miasta Białegostoku funkcjonowało 6 stowarzyszeń abstynentów:

- Białostockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Krokus”, Al. 1000-lecia Państwa Polskiego 2,
- Białostockie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Tęcza”, ul. Antoniukowska 60,
- Stowarzyszenie Abstynentów Klub Abstynentów „Arka”, ul. Św. A. Boboli 5,
- Stowarzyszenie Rodzin Abstynenckich „Przymierze”, ul. Wasilkowska 45,
- Stowarzyszenie „Tango”, ul. Radzywińska 16,
- Klub Abstynenta „Azyl”, ul. Mieszka I 8c.

Funkcjonowanie klubów było dofinansowane przez Miasto Białystok w 2010 r. dotacją na promowanie trzeźwego stylu życia połączonego z działaniami pomocowymi skierowanymi do osób i rodzin z problemem alkoholowym w łącznej wysokości 335 000 zł. Realizacja tego zadania polegała przede wszystkim na organizowaniu imprez bezalkoholowych promujących trzeźwość, działań profilaktycznych, organizowaniu grup wsparcia dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych, organizowaniu specjalistycznej pomocy dla osób i rodzin z problemem alkoholowym i problemem przemocy domowej, organizowaniu wykładów i warsztatów o tematyce z zakresu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie: Prowadzenie działań w zakresie profilaktyki alkoholowej.

Rada Miejska Białegostoku przyjęła Uchwałą Nr XLVII/597/09 z dnia 26 października 2009 r. „Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2010 rok”.

Działania profilaktyczne w zakresie problemów alkoholowych w 2010 r. realizowane były:

- przez kluby abstynentów – w ramach promowania trzeźwego stylu życia,
- za pośrednictwem lokalnych rozgłośni radiowych: Akadera, Radio PLUS Białystok i Orthodoxia, które realizują cykliczne audycje z zakresu problemów uzależnień i przemocy domowej,
- za pośrednictwem TV Białystok realizującej cykliczny program z zakresu uzależnień i przemocy domowej pt. „Nie warto”,
- poprzez organizowanie lokalnych festynów i imprez profilaktycznych oraz udział w kampaniach ogólnopolskich, np. „Postaw na rodzinę”.

Działania pomocowe skierowane do osób i rodzin z problemem alkoholowym połączone z promocją trzeźwego stylu życia realizowały:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- placówki lecznictwa odwykowego:
 - Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5 (prowadzona przez Samodzielny Szpital Miejski im. PCK w Białymstoku),
 - NZOZ Poradnia Terapii Uzależnień i Współuzależnień – Białystok, ul. Słonimska 15/1,

- NZOZ VIRTUS Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia – Białystok, ul. Antoniuk Fabryczny 10,
- Centrum Leczenia Uzależnień SPP ZOZ w Choroszczy – Białystok, ul. Żurawia 14.
- wspólnoty Anonimowych Alkoholików („Biała”, „Camel”, „Delfin”, „Dromader”, „Fara”, „Feniks”, „Jedność”, „Jest Sposób”, „Kresy”, „Krok po kroku”, „Meduza”, „Mieszko”, „Młodzi”, „Nadzieja”, „Nasza”, „Nowa”, „Nowa Droga”, „Nowe Życie”, „Odrodzenie”, „Piast”, „Pobudka”, „Podlasie”, „Pomocna Dłoń”, „Poranek”, „Promyk Nadziei”, „Promyk ZK”, „Przebudzenie”, „Przy PIK-u”, „Sierpień”, „Tu i Teraz”, „Tulipan”, „Za Murami”, „Zielone Wzgórza”, „Żagiel” „24 godziny”),
- punkty informacyjne dla osób z problemem alkoholowym:
 - punkty konsultacyjne dla osób i rodzin z problemem alkoholowym prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie,
 - Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez „Caritas” Archidiecezji Białostockiej,
 - Punkt Informacyjny o Problemach Alkoholowych prowadzony przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos”,
 - dyżury terapeutów uzależnień w klubach abstynentów.

Zadanie: Budowanie systemu wsparcia i edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniem i przemocą.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku realizował „Miejski Program Pomocy Społecznej oraz Systemu Wsparcia Osób w Kryzysie i Doświadczających Przemocy na lata 2009-2010” przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/497/09 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 30 marca 2009 r.
- Pracownicy Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie pełnili całonocne dyżury przez wszystkie dni w roku, udzielając pomocy osobom, które znalazły się w stanie kryzysu. W 2010 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przeprowadzono 6443 interwencje. Z pomocy Ośrodka skorzystały łącznie 2154 osoby – w tym 1096 osób po raz pierwszy, zaś 1058 – to osoby, które już wcześniej korzystały z poradnictwa OIK. Oprócz pomocy w formie wsparcia czy zapewnienia schronienia udzielano specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, psychiatrycznego, prawnego, rodzinnego i mieszkaniowego. W roku 2010 udzielono:
 - 1 215 porad psychologicznych,
 - 788 porad prawnych,
 - 111 porad pedagogiczno – wychowawczych,
 - 1541 porad rodzinnych,
 - 71 porad związanych z problemem wynajmu mieszkań z zasobów mienia komunalnego,
 - 27 konsultacji psychiatrycznych.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował Program „Ku normalności”. Zadania Programu to:

- rozwijanie podstawowych umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz trudnymi sytuacjami,
- możliwość odreagowania napięć,
- dostarczanie doświadczeń korekcyjnych przeciwstawnych do doświadczeń posiadanych przez dzieci ze względu na przebywanie w rodzinach dysfunkcyjnych,
- nauka nawiązywania pozytywnych kontaktów, poczucia przynależności do pozytywnej grupy, poznawania norm i zasad postępowania,
- kształtowanie u dzieci postaw abstynenckich, nauka zachowań asertywnych.

W ramach programu w 2010 r. w OIK prowadzono grupę socjoterapeutyczną dla dzieci w wieku 7-13 lat oraz organizowano spotkania edukacyjne dla rodziców i opiekunów prawnych dzieci. Ogółem w 2010 r. programem objęto 19 dzieci i 8 rodziców.

W 2010 roku pracownicy OIK podejmowali szereg działań mających na celu współpracę z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz dobra dziecka i rodziny doświadczających trudnej lub kryzysowej sytuacji życiowej. Były to takie działania jak:

- koordynowanie procedury Niebieskich Kart dla celów pomocy społecznej (w roku 2010 pracownicy socjalni OIK wszczęli i prowadzili 133 procedury Niebieskich Kart),
- prowadzenie spotkań i konsultacji z osobami stosującymi przemoc,
- udzielono schronienia w hotelu 54 kobietom i 46 dzieciom,
- współpraca z białostockimi uczelniami wyższymi – zorganizowano 6 spotkań ze studentami, mających na celu zaznajomienie studentów z metodami pracy stosowanymi w OIK,
- udział w akcji „Tydzień pomocy ofiarom przestępstw”, konferencjach: „Pomoc dziecku krzywdzonemu i jego rodzinie – podejście interdyscyplinarne”, „Ofiary przestępstw. Poznaj swoje prawa, poznaj prawa innych”

- prowadzenie zajęć edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowanych do uczniów szkół średnich i policealnych.
- Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii funkcjonujący przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej udzielał pomocy psychologiczno-terapeutycznej rodzinom z problemem alkoholowym, tj. dzieciom, młodzieży i ich rodzicom, osobom dorosłym – współmałżonkom osoby pijącej oraz dorosłym dzieciom alkoholików (DDA).

Oferowane przez MOKiT formy pomocy to:

- porady i konsultacje,
- psychoterapia indywidualna,
- terapia rodzinna,
- terapia małżeńska,
- treningi umiejętności,
- warsztaty,
- psychoedukacja.

W 2010 roku z różnych form oddziaływań w Młodzieżowym Ośrodku Konsultacji i Terapii skorzystało 227 osób, w tym 120 osób skorzystało z pomocy MOKiT po raz pierwszy.

- Gmina zapewnia miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych o charakterze wsparcia dziennego. Zgodnie z wykazem prowadzonym przez Wojewodę Podlaskiego są to następujące placówki:
 - Świetlica Socjoterapeutyczna w Białymstoku przy ul. Stołecznej 5 (podmiot prowadzący: Zgromadzenie Sióstr Misjonarek Św. Rodziny),
 - Środowiskowe Ognisko Wychowawcze, ul. Kołłątaja 75 (podmiot prowadzący: TPD w Białymstoku),
 - Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo Wychowawcza „Jedynka” w Białymstoku, ul. Słonimska 8 (podmiot prowadzący: Miasto Białystok),
 - Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza Środowiskowy Dom Rodzinny „Nasz Dom” w Białymstoku, ul. Proletariacka 21 (podmiot prowadzący: Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie „Droga”).

Na terenie miasta Białystok działają także placówki o charakterze wsparcia dziennego prowadzone przez organizacje pozarządowe, które są wspierane środkami gminy uzyskiwanymi poprzez przystępowanie do konkursu ofert:

- świetlica terapeutyczna dla dzieci prowadzona przez DDPS – Białystok, ul. Barszczańska 18 oraz ul. Nowogródzka 5/1,
- świetlica prowadzona przez Parafię Rzymskokatolicką p.w. Ducha Świętego przy ul. Sybiraków 2,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Czciocieli Miłosierdzia Bożego im. Ks. M. Sopoćki przy ul. Radzywińskiej 1,
- świetlica prowadzona przez Zgromadzenie Służebnic Dobrego Pasterza przy ul. Mickiewicza 13,
- świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos” przy ul. Św. Mikołaja 5 ,
- świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos” przy ul. Dubois 25,
- świetlica prowadzona przez Prawosławny Ośrodek Miłosierdzia „Eleos” przy ul. Warszawskiej 47,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza” Oddział Białostocki przy ul. Dziesięciny 15,
- świetlica prowadzona przez Katolicki Klub Sportowy „Piast” przy ul. Elewatorskiej 6 ,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Integracji Kulturalno-Ekologicznej „Gniazdozbior” przy ul. Stołecznej 12 ,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” przy ul. Magnoliowej 4,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” przy ul. Barszczańskiej 5,
- świetlica prowadzona przez „Caritas” Archidiecezji Białostockiej przy ul. Warszawskiej 32,
- świetlica prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Przyjaciele” przy ul. Św. Kazimierza 2.

Nadzór merytoryczny nad realizacją programów świetlic prowadzi Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii w Białymstoku. Łącznie pod opieką świetlic w 2010 r. znajdowało się ok. 400 dzieci.

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku udzielała wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony swoich bliskich oraz informacji o możliwościach przerwania przemocy domowej. Pomocą objęto ok. 200 osób.
- WPOW „Jedynka” prowadziła Punkt Poradnictwa Rodzinnego, w którym rodziny zagrożone uzależnieniem i przemocą korzystały z terapii rodzinnej, małżeńskiej, spotkań psychoedukacyjnych. W roku 2010 udzielono wsparcia 18 rodzinom będącym w kryzysie psycho-emocjonalnym.

Cel operacyjny: Przeciwdziałanie nieprzystosowaniu społecznemu, zagrożeniu marginalizacją i wykluczeniem społecznym dzieci.

Zadanie: Rozwijanie systemu rodzinnej opieki zastępczej w tym rodzin zawodowych i zawodowych specjalistycznych jako alternatywy dla wychowywania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach realizacji zadań własnych powiatu organizował opiekę w rodzinach zastępczych oraz udzielał pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych.

Tabela 9. Liczba rodzin zastępczych na terenie miasta Białegostoku i umieszczonych w nich dzieci wg stanu na dzień 31.12.2010 r.

TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ	LICZBA RODZIN ZASTĘPCZYCH	LICZBA UMIESZCZONYCH DZIECI
spokrewniona z dzieckiem	174	218
niespokrewniona z dzieckiem	19	26
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza wielodzietna	4	15
niespokrewniona z dzieckiem zawodowa rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego	1	2
niespokrewniona z dzieckiem specjalistyczna zawodowa rodzina zastępcza	1	3

W roku 2010 r. na terenie Białegostoku funkcjonowały łącznie **253** rodziny zastępcze, w których umieszczonych było **345** dzieci.

W okresie styczeń – grudzień 2010 r. powstało 40 rodzin zastępczych dla 62 dzieci, w tym:

- rodziny spokrewnione – 32 rodzin dla 42 dzieci,
- rodziny niespokrewnione – 4 rodziny dla 5 dzieci,
- rodzina zawodowa specjalistyczna – 1 rodzina dla 3 dzieci,
- rodziny zawodowe wielodzietne – 2 rodziny dla 7 dzieci,
- rodzina o charakterze pogotowia rodzinnego – 1 rodzina dla 5 dzieci.

Tabela 10. Zakres wypłaconej w 2010 roku pomocy pieniężnej dla rodzin zastępczych

Rodzaj pomocy pieniężnej	TYP RODZINY ZASTĘPCZEJ:						Łącznie kwota w zł
	spokrewnione		niespokrewnione		zawodowe		
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	
na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	3 011	1 912 928	350	309 991	220	200 695	2 423 614
pokrycie niezbędnych wydatków związanych z przyjęciem dziecka do rodziny zastępczej	38	75 944	6	10 900	15	28 170	115 014
wynagrodzenie zawodowych rodzin zastępczych	-	-	-	-	98	286 122	286 122
							2 824 750

W 2010 r. w ramach działań zmierzających do utworzenia korzystnych warunków do funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej MOPR kontynuował realizację programu „Odzyskać grunt pod nogami”, polegający na wprowadzeniu do bezpośredniej pracy z rodzinami zastępczymi asystenta rodzinnego. Pod opieką asystenta przebywało 14 rodzin zastępczych z problemami opiekuńczo-wychowawczymi (spokrewnionych i niespokrewnionych), w tym 30 dzieci.

Z inicjatywy MOPR w 2010 r. rodziny zastępcze po raz kolejny wyjechały na wypoczynek wakacyjny z terapią dla dzieci i rodzin do Ośrodka Stowarzyszenia „Droga” w Jastarni. Łącznie wyjechało 8 rodzin zastępczych z dziećmi (ogółem 26 osób). W wyjeździe uczestniczył terapeuta Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Białymstoku oraz asystent rodzinny. Ponadto w grudniu 2010 r. 30 rodzin otrzymało paczki świąteczne.

W roku 2010 w sprawie 15 dzieci pochodzących z Miasta Białegostoku i umieszczonych na terenie innych powiatów zawarty zostało 14 porozumień w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie. Jednocześnie w w/w okresie zawarto 4 porozumienia w sprawie umieszczenia dziecka i wysokości wydatków na jego utrzymanie w sprawie 6 dzieci pochodzących z innych powiatów i umieszczonych na terenie Miasta Białystok.

- Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy prowadził szkolenia i udzielał poradnictwa dla osób deklarujących chęć utworzenia rodziny zastępczej lub adopcyjnej, jak również dla już istniejących rodzin zastępczych, w szczególności:
 - w ramach programu „Rodzina” zatwierdzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej przeszkolono 3 rodziny wyrażające gotowość do utworzenia zawodowej rodziny zastępczej, a 32 spokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze objęto szkoleniem indywidualnym,
 - przeprowadzono 3 szkolenia adopcyjne, w których uczestniczyło 35 osób,
 - zrealizowano cykl spotkań „Rodzicielstwo moje zwierciadło. Dziecko mój nauczyciel” pogłębiających świadomość wychowawczą opiekunów,
 - przy współpracy psychologów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 w Białymstoku zorganizowano warsztaty: „Czy jesteś współautorem swojego życia”,
 - z indywidualnych porad i różnorodnych konsultacji w 2010 r. skorzystało 127 rodzin zastępczych, z systemowej terapii – 3 rodziny.

Ponadto w OAO odbywały się:

- spotkania grupy wsparcia dla zawodowych rodzin zastępczych,
- w ramach „Klubu wspierania zastępczego środowiska rodzinnego” treningi umiejętności wychowawczych pod hasłem „Zrozumieć przyszłość dziecka”, „Pomóż nastolatkowi bezpiecznie dorosnąć”.

Ośrodek prowadził także poradnictwo w ramach adopcyjnego telefonu zaufania. Przeprowadzono 65 rozmów, głównie z kobietami w niechcianej ciąży.

Zadanie: Doskonalenie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie psycho – emocjonalnym.

- W roku 2010 Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadził:
 - grupy socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku od 7 do 13 lat – uczestniczyło w nich łącznie 19 dzieci,
 - grupa edukacyjna dla rodziców dzieci z grupy socjoterapeutycznej – w spotkaniach uczestniczyło 8 osób.
- W roku 2010 Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii działający przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej w Białymstoku prowadził terapię rodzinną skierowaną zarówno do rodziców, jak również do dzieci i młodzieży. W sumie pomocą objęto 227 osób, z czego: terapią indywidualną 91 osób, terapią rodzinną 55 osób, terapią małżeńską – 16. Pozostałe osoby objęto innymi formami pomocy, takimi jak: porady, trening asertywności, trening radzenia sobie ze stresem. Dzienny Dom Pomocy Społecznej prowadził także telefon zaufania.

W pierwszym półroczu 2010 r. Dzienny Dom Pomocy Społecznej zorganizował spotkania warsztatowe dla młodocianych matek „I Ty możesz zostać dobrą matką”. Dodatkowo od lutego 2010 r. 20 rodzin zamieszkujących osiedle komunalne w Starosielcach objęto wsparciem asystentów rodziny.

Zadanie: Tworzenie grup wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPR prowadził grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych. W grupach uczestniczyły łącznie 22 osoby.

Zadanie: Wspieranie jednostek i organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi.

Miasto Białystok udzieliło wsparcia finansowego na zadania realizowane przez następujące organizacje pozarządowe:

- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” na zadanie: *Umożliwienie dzieciom uczęszczającym do Ośrodka komunikacji z otoczeniem poprzez prace z komputerem zaopatrzone w odpowiednie oprzyrządowanie oraz wyposażenie pomieszczenia niezbędnego do pracy logopedycznej* – 8 000 zł,
- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” na zadanie: *Prowadzenie kompleksowej opieki nad dziećmi z dysfunkcją ruchu* – 20 000 zł,
- Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel” na zadanie: *Prowadzenie ośrodka rehabilitacyjno-edukacyjnego dla dzieci z porażeniem mózgowym* – 242 000 zł,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski na zadanie: *Prowadzenie poradni diagnozy i rehabilitacji dzieci i młodzieży niewidomej i słabowidzącej* – 18 000 zł,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni” na zadanie: *Indywidualna terapia logopedyczna dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w stopniu lekkim, umiarkowanym i znacznym* – 10 000 zł,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni” na zadanie: *Prowadzenie Ośrodka Pobytu Dziennego dla Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie w Stopniu Znacznym i Głębokim* – 164 340 zł,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni” na zadanie: *Warsztaty artystyczne dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie oraz ich instruktorów* – 5 000 zł,
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Oddział Wojewódzki Zarząd Oddziału w Białymstoku na zadanie: *Rehabilitacja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej metodą hipoterapii* – 10 000 zł,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie DROGA na zadanie: *Wsparcie dzieci niepełnosprawnych z rodzin ubogich i wieloproblemowych* – 22 000 zł.

Zadanie: Przekształcanie placówek opiekuńczo-wychowawczych w placówki wielofunkcyjne. Dochodzenie do standardów ustawowych.

W placówkach opiekuńczo-wychowawczych Miasta Białegostoku ukończono realizację programów naprawczych, zmierzających do osiągnięcia przez placówki wymaganych prawem standardów opieki, wychowania i świadczonych usług. Wszystkie placówki uzyskał zezwolenie na prowadzenie na czas nieokreślony tj. Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej „Jedynka”, Wielofunkcyjna Placówka Opiekuńczo-Wychowawczej „Dwójka” oraz Pogotowie Opiekuńcze. Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 zezwolenie na prowadzenie na czas nieokreślony uzyskał już w roku 2008. W efekcie dochodzenia do standardów zmianie uległa liczba miejsc w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej „Dwójka” z 74 do 60 oraz Pogotowiu Opiekuńczym z 70 do 60.

Zadanie: Rozwijanie klubowych form pomocy dla dzieci zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej – *Zapobieganie marginalizacji dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin ubogich, niepełnych, wielodzietnych i dysfunkcyjnych*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” (Świetlica na Dojnowskiej) - 65 000 zł,
- Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” (Świetlica na Eliasza) - 63 000 zł,
- Zgromadzeniu Sióstr Misjonarek Św. Rodziny – 42 000 zł,
- Chrześcijańskiemu Centrum Edukacyjnemu „Diament” (Młodzieżowy Klub „Schron”) – 17 000 zł,
- Chrześcijańskiemu Centrum Edukacyjnemu „Diament” (Klub Środowiskowy „Diament”) – 20 000 zł,
- Polskiemu Stowarzyszeniu Pedagogów i Animatorów „Klanza” – 16 000 zł,
- Towarzystwu Przyjaciół Dzieci – 17 000 zł.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej – *Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa, w szczególności prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i rodzinnego na rzecz mieszkańców Białegostoku*

– osób i rodzin mających trudności lub wykazujących potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Polskiemu Stowarzyszeniu Pedagogów i Animatorów „Klanza” – 12 000 zł,
- Towarzystwu Przyjaciół Dzieci – 12 960 zł,
- Stowarzyszeniu Kontakt Miast Białystok-Eindhoven – 7 400 zł.

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Prowadzenie opiekuńczej placówki opiekuńczo-wychowawczej dla 95 dzieci z hostelem i grupą wsparcia dziennego* Miasto Białystok przyznało dotację Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie „Droga” w wys. 840 000 zł.

Zadanie: Rozwój i wspieranie rodzin zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego.

W 2010 r. w Białymstoku funkcjonowały 2 rodziny o charakterze pogotowia rodzinnego (jedna w okresie 01.01. - 30.06., która następnie przekształciła się w rodzinę wielodzietną, druga: 20.01. - 31.12.), z którymi systematycznie współpracował MOPR oraz Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy. Do w/w rodzin przyjęto w 2010 roku 8 dzieci.

Cel operacyjny: Profilaktyka zachowań antysocjalnych, przemocy oraz przemocy wśród dzieci.

Zadanie: Inicjowanie i wspieranie programów profilaktyczno – edukacyjno – wychowawczych ze szczególnym naciskiem na profilaktykę uzależnień.

- Uczniowie białostockich szkół uczestniczyli w programach mających na celu profilaktykę uzależnień, m.in. „Trzymaj formę”, „Wolność oddechu – zapobiegaj astmie”, „Nie pal przy mnie proszę”.
- WPOW „Jedynka” realizowała opracowany na potrzeby wychowanków program interwencyjno-edukacyjno-profilaktyczny „Małolat”.
- WPOW „Dwójka” realizowała programy: „Nie rób drugiemu, co tobie niemiłe”, „Ciało niedoskonałe, umysł zawodny, wyobraźnia znakomita”.

Zadanie: Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez uruchamianie programów zapobiegania demoralizacji i przemocy rówieśniczej.

- Pogotowie Opiekuńcze kontynuowało realizację lokalnego programu pomocy społecznej „Wychowawca Podwórkowy” skierowanego do młodzieży, promującego zdrowy i efektywny styl spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież białostockich dzielnic w wieku 6-18 lat. W 2010 r. program był prowadzony na następujących osiedlach Białegostoku: Piasta, Pietrasze, Piaski, Dziesięciny, Leśna Dolina, Przyjaźń, Przydworcowe, TBS-y, Antoniuk, Centrum, Bema, Młodych, Dojlidy, Skorupy, Bojary, Wygoda, Starosielce. W okresie wakacyjnym program realizowano również na osiedlach: Nowe Miasto, Białostoczek, Piasta II i Słoneczny Stok. Działaniami programu objęto także dwa kompleksy boisk sportowych: przy ul. Zachodniej i Łagodnej, na których organizowano zajęcia sportowe i rekreacyjne. Ponadto przy ul. Dojnowskiej 80C powstała świetlica dla potrzeb programu „Wychowawca Podwórkowy”. Liczba osób biorących udział w programie wynosiła miesięcznie ok. 515 osób. W ramach programu zatrudniano na umowę zlecenia średnio 32 osoby miesięcznie oraz podpisano umowy o wolontariacie z 10 osobami. Koszt Programu ogółem wyniósł 529 996,17 zł.
- Uczniowie białostockich szkół uczestniczyli w programach o zasięgu ogólnopolskim, lokalnym i szkolnym, m.in. „Szkoła bez przemocy”, „Stop cyberprzemocy”, „Bezpieczny Internet”, „Znajdź właściwe rozwiązanie”, „Spójrz inaczej”, „Spójrz inaczej na agresję”, „Saper czyli jak rozładować agresję”.
- W roku 2010 WPOW „Jedynka” w ramach działań profilaktycznych prowadziła grupowe warsztaty psychoedukacyjne „Nie pruj się” oraz zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci w wieku 7 – 12 lat.

Zadanie: Budowanie systemu wsparcia psychologicznego dla osób doświadczających przemocy i terapii dla sprawców.

W 2010 r. w Ośrodku Interwencji Kryzysowej udzielono 344 porady psychologiczne osobom uwikłanym w przemoc domową, z czego 101 dotyczyło sprawców przemocy. Udzielono również 27 porad psychiatrycznych, z czego 10 dotyczyło sprawców przemocy.

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej realizowano także program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc, którego głównym celem było wypracowanie optymalnych sposobów osiągania celów bez stosowania przemocy oraz nauczenie radzenia sobie ze złością, gniewem i agresją. W roku 2010 oddziaływaniami korekcyjno-edukacyjnymi w OIK objętych zostało łącznie 20 osób. W ramach programu odbyło się w sumie 35 spotkań grupowych oraz 137 spotkań indywidualnych. Dodatkowo na prośbę uczestników programu w kwietniu 2010 r. utworzono grupę wsparcia.

Ponadto prowadzono:

- 2 grupy wsparcia dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych - uczestniczyły w nich 22 kobiety,
- 2 grupy terapeutyczne dla kobiet doznających przemocy w relacjach rodzinnych – w grupach uczestniczyły łącznie 32 kobiety.

Grupy prowadzone były przez 4 psychologów oraz specjalistę w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Uczestniczące w spotkaniach grup osoby otrzymywały edukację i wsparcie, a w grupach terapeutycznych dodatkowo miały możliwość pogłębionej pracy nad problemami psychologicznymi będącymi konsekwencją pozostawania w sytuacji przemocy.

Zadanie: Finansowanie i prowadzenie punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy domowej.

W ramach realizacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych” dofinansowano działanie następujących placówek zajmujących się udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej:

- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- punkty konsultacyjne dla ofiar przemocy domowej prowadzone przez organizacje pozarządowe:
 - ul. 1000-lecia Państwa Polskiego 2 (prowadzony przez BSKA „Krokus”),
 - ul. Antoniukowska 60 (prowadzony przez BSKA „Tęcza”),
 - ul. Św. A. Boboli 5 (prowadzony przez Klub Abstynenta „Arka”),
- Młodzieżowy Ośrodek Konsultacji i Terapii,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia przy ul. Storczykowej 5,
- Centrum Ochrony Dziecka i Rodziny prowadzony przez Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów „Klanza”.

Zadanie: Poradnictwo prowadzone w ramach Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białymstoku w ramach prowadzenia postępowania zmierzającego do orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego udzielała wsparcia osobom doświadczającym przemocy ze strony swoich bliskich oraz informacji o możliwościach przerwania przemocy domowej poprzez motywowanie do skorzystania z pomocy terapeutycznej i grup wsparcia, podjęcia działań prawnych, skorzystania z pomocy sieci placówek pomocowych.

Zadanie: Wspieranie Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

W 2010 r. na działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej wydatkowano środki finansowe:

- ze środków własnych gminy – 910 932,10 zł,
- z Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 327 970 zł,
- z dotacji celowej budżetu państwa – 15 000 zł.

Zadanie: Szkolenie nauczycieli, wychowawców szkół, placówek opiekuńczo-wychowawczych w zakresie radzenia sobie z agresją wśród uczniów, wychowanków, wczesnego rozpoznawania zagrożeń oraz sposobów zapobiegania im.

- Na terenie szkół odbywały się szkolenia dla nauczycieli z zakresu wczesnego rozpoznawania zagrożeń i sposobów zapobiegania im m.in. w ramach programu „Szkoła bez przemocy” odbyły się szkolenia „Współczesne dopalacze – zagrożenia zdrowotne i społeczne”, „Zaburzenia w zachowaniu – skąd się biorą”. Zorganizowano również szkoleniowe rady pedagogiczne nt. „Wyznaczanie granic i budowanie właściwych relacji z dziećmi”, „Edukacja prawna osób nieletnich”, „Umiejętności wychowawcze w profilaktyce zachowań ryzykownych. Rodzina z problemami uzależnienia”. Nauczyciele uczestniczyli w szkoleniach „Motywowanie uczniów do nauki. Stres szkolny”, „Uczniowie trudni wychowawczo: diagnoza, strategie wychowawcze”, „Współpraca nauczycieli i rodziców w wychowaniu uczniów w okresie dojrzewania”, w konferencjach m.in. „De lege lata - według obowiązującego prawa”.

- Pracownicy pedagogiczni WPOW „Jedynka” brali udział w szkoleniach: „Zespół zaburzonej więzi”, „Lęki dziecięce”.
- Pracownicy WPOW „Dwójka” brali udział w szkoleniach: „Praca z agresywnym wychowankiem”, „Pomoc dziecku krzywdzonemu i jego rodzinie – podejście interdyscyplinarne”, „Młodzież wobec uzależnienia od narkotyków”, „Interwencja profilaktyczna wobec ucznia eksperymentującego ze środkami psychoaktywnymi”, „Jak budować dobre, motywujące relacje w oparciu o język serca – porozumienie bez przemocy”, „Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły”, „Jak motywować uczniów do nauki i zmian w zachowaniu”.
- Pracownicy Pogotowia Opiekuńczego uczestniczyli w szkoleniu „Jak pracować z dzieckiem z ADHD”.

Cel operacyjny: Promowanie i wspieranie różnorodnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci, młodzież, przeciwdziałanie nudzie.

Zadanie: Wspieranie programów służących zdrowemu stylowi życia, w tym współorganizowanie i dofinansowanie zawodów sportowych - międzyszkolnych.

- W białostockich szkołach realizowano programy prozdrowotne takie jak: higiena jamy ustnej, „Ruch to zdrowie”, „Program pierwotnej profilaktyki wad cewy nerwowej”, „Program Różowa wstążeczka”.
- W roku 2010 wychowawcy placówek opiekuńczo-wychowawczych realizowali różnego rodzaju programy służące zdrowemu stylowi życia m.in. „Ciało niedoskonałe, umysł zawodny, wyobraźnia znakomita”, „Zdrowa ciąża, macierzyństwo, rodzicielstwo, rodzina”.
- Zarząd Mienia Komunalnego wraz ze Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” zorganizował ognisko z piknikiem oraz festyn na rzecz mieszkańców bloków komunalnych przy ul. Barszczańskiej.
- WPOW „Jedynka” była organizatorem X Turnieju Tenisa Stołowego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych Województwa Podlaskiego.
- Pogotowie Opiekuńcze w ramach realizacji programu „Wychowawca podwórkowy” organizowało zawody o charakterze sportowym, w tym m.in. turnieje piłki nożnej i koszykowej, igrzyska unihokeja, festyn rekreacyjno-sportowy.

Zadanie: Poszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych.

- Pogotowie Opiekuńcze w Białymstoku realizowało program „Wychowawca podwórkowy” (więcej informacji w zadaniu: „Podejmowanie działań profilaktycznych poprzez uruchamianie programów zapobiegania demoralizacji i przemocy rówieśniczej”),
- Szkoły z terenu miasta oferowały dzieciom i młodzieży różnego rodzaju zajęcia rozwijające zainteresowania (m.in. koła matematyczne, historyczne, artystyczne, informatyczne, chóry szkolne), a także zajęcia korekcyjno-kompensacyjne i wyrównawcze.

Zadanie: Wyposażanie placów zabaw, ogródków szkolnych w bezpieczne i zróżnicowane urządzenia zabawowe.

Zarząd Mienia Komunalnego kontynuował prace remontowo-modernizacyjne na białostockich placach zabaw. Usunięto 52 stare betonowe piaskownice, a w ich miejsce ustawiono 36 piaskownic drewnianych, spełniających wymogi bezpieczeństwa. Doposażono w urządzenia zabawowe place zabaw przy ul. Bema, Barszczańskiej i Krakowskiej. Wymieniono 110 m³ piasku w 72 piaskownicach. Na gminnych placach zabaw ustawiono 25 ławek oraz 10 koszy na śmieci. W ramach programu „Radosna Szkoła” 19 szkół wyposażono w bezpieczne i zróżnicowane urządzenia zabawowe na placach zabaw.

Cel operacyjny: Promowanie postaw prozdrowotnych w szkołach.

Zadanie: Realizacja programów profilaktycznych w szkołach – wady postawy, prawidłowe żywienie, uzależnienia.

W białostockich szkołach realizowano programy uwzględniające problematykę profilaktyki uzależnień i propagujących zdrowy styl życia: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Trzymaj formę”, „Wychowawca

podwórkowy”, „Między nami kobietkami”, „Żyjmy zdrowo”, „Bez solenia, bez pieczenia, zdrowe dania do zjedzenia”, „Chodzę, biegam, więc jestem”, „Czy wiesz co jesz?”, „Dieta zrównoważona – a cóż to takiego”, „Szkoła bez przemocy”.

W szkołach organizowano także akcje antyalkoholowe, antynikotynowe i antynarkotykowe np. „Alkohol kradnie wolność” oraz zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień (uzależnienia od komputera oraz tzw. dopalaczy).

Cel operacyjny: Ochrona osób starszych przed skutkami patologicznych zachowań i zdarzeń, których są ofiarami.

Zadanie: Zapewnienie bezpiecznego schronienia i pomocy psychologicznej osobie starszej doświadczającej przemocy lub przestępstwa.

W 2010 r. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił wsparcia w postaci interwencji kryzysowej 63 osobom powyżej 60 roku życia. Z konsultacji z psychologiem skorzystało 15 osób, zaś 7 kobiet powyżej 60 roku życia uzyskało schronienie w hostelu prowadzonym przez OIK.

Zadanie: Rozwijanie ofert Domów Dziennego Pobytu dla osób starszych i niepełnosprawnych.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej w 2010 r. objął opieką 40 osób w dwóch świetlicach dla osób dorosłych tj. przy ul. Nowogródzkiej 5/1 i przy ul. Narewskiej 5. Podopieczni świetlic to osoby stanowiące zróżnicowaną grupę społeczną pod względem zdrowotnym, kulturowym i środowiskowym. Podopiecznym o ograniczonej sprawności fizycznej i psychofizycznej proponowano zajęcia z elementami ergoterapii, muzykoterapii i arteterapii. Osobom sprawnym ruchowo organizowano gimnastykę usprawniającą, zajęcia plastyczne, zajęcia na basenie, pogadanki i spotkania okolicznościowe, wyjścia do kin i teatru, wycieczki i wyjazdy za miasto, zabawy taneczne, zajęcia komputerowe.

Cel operacyjny: Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka.

Zadanie: Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w zakresie integracji zawodowej i społecznej.

W roku 2010 w ramach prac społecznie użytecznych organizowanych przez Miasto zatrudnionych było 270 osób. Prace społecznie użyteczne były organizowane w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych, instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej nie działających w celu maksymalizacji zysku, do których nie mają zastosowania przepisy dotyczące pomocy publicznej. Wydatki poniesione przez Miasto Białystok na wypłatę świadczeń z tego tytułu wyniosły 319 035,41 zł.

Zadanie: Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych, w tym środków z Unii Europejskiej na przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizację zawodową osób pozostających bez pracy.

▪ Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w 2010 roku pozyskał środki finansowe z Europejskiego Funduszu Społecznego na realizację 2 projektów w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VI. *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*, Działanie 6.1. *Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie*:

- projekt w ramach poddziałania 6.1.3. *Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych*, którego celem było zwiększenie szans na zatrudnienie bezrobotnych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Działania obejmowały: 1) staże, 2) wspieranie przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy poprzez refundację kosztów wyposażenia nowotworzonych stanowisk pracy, 3) promocję samozatrudnienia dzięki jednorazowym środkom na podjęcie działalności gospodarczej, 4) podniesienie lub nabycie nowych kwalifikacji poprzez szkolenia.

W 2010 roku w projekcie udział wzięło 1321 osób (43 osoby wzięły udział w projekcie więcej niż jeden raz), które skorzystały z następujących form wsparcia:

- szkolenia – 245 osób,
- staże – 445 osób,
- wyposażenie stanowiska pracy – 78 osób,

– samozatrudnienie - 522 osoby podpisały umowy w sprawie udzielenia jednorazowych środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Koszt realizacji projektu w 2010 r. wyniósł 14 421 693,17 zł, w tym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 12 258 439,22 zł.

- Głównym celem projektu „*Wysoka jakość pośrednictwa i poradnictwa przepustką na rynek pracy*” (poddziałanie 6.1.2. *Wsparcie powiatowych i wojewódzkich urzędów pracy w realizacji zadań na rzecz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w regionie*) było wsparcie Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku w realizacji działań na rzecz zwiększenia aktywności zawodowej, zdolności do zatrudnienia osób pozostających bez pracy oraz stworzenie warunków do rozwoju aktywności zawodowej na terenie działania PUP. Projekt realizowano poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców i pośredników pracy oraz poprzez podnoszenie kwalifikacji zawodowych kluczowych pracowników Urzędu, zajmujących się aktywizacją zawodową osób bezrobotnych. W ramach projektu w 2010 r. zatrudniono 11 osób: 2 pośredników pracy i 9 doradców zawodowych oraz przeszkolono 8 osób: 5 pracowników zatrudnionych w ramach projektu oraz 3 kluczowych pracowników PUP. Koszt realizacji projektu w 2010 r. wyniósł 422 178,01 zł, w tym ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego 358 851,31 zł.
- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Priorytet VII.: Promocja integracji społecznej; Działanie 7.1.: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji; Poddziałanie 7.1.1.: Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej) realizował projekt systemowy „Aktywność kluczem do sukcesu” współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Projekt skierowany był do mieszkańców Białegostoku - osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo, będących klientami pomocy społecznej. Głównym jego celem było zwiększenie szans na integrację społeczną i zawodową 305 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Programem objęto 331 osób, w tym:

- 92 osoby bezrobotne,
- 152 osoby długotrwale bezrobotne,
- 22 osoby nieaktywne zawodowo,
- 30 osób nieaktywnych zawodowo sprawujących opiekę nad dziećmi niepełnosprawnymi lub innymi osobami zależnymi,
- 20 osób nieaktywnych zawodowo kształcących lub uczących się, wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin zastępczych,
- 15 osób nieaktywnych zawodowo niepełnosprawnych intelektualnie ze Środowiskowego Domu Samopomocy.

Spośród osób uczestniczących w projekcie 299 zakończyło udział w oferowanych formach wsparcia, a dodatkowo 24 z nich podjęły pracę. 32 osoby z różnych powodów przerwały udział w projekcie.

Działania zrealizowane w ramach projektu „Aktywność kluczem do sukcesu”:

- 1) społeczno-motywacyjne: doradztwo zawodowe, porady prawne i psychologiczne, warsztaty rozwoju osobistego, warsztaty kompetencji społecznych,
- 2) podnoszące i zmieniające kwalifikacje zawodowe: 15 kursów zawodowych (m.in. kucharz z modułem cateringu i kas fiskalnych, kierowca wózków jezdniowych z obsługą butli gazowych i z fakturowaniem magazynowym, księgowość komputerowa, grafika komputerowa, operator sprzętu ciężkiego koparko-ładowarki, kasjer-sprzedawca z elementami wizażu, opiekunka do dzieci i osób starszych z dodatkowym modułem masażu i in.), warsztaty rękodzielnicze, kurs języka angielskiego, obóz językowy, kurs komputerowy oraz kurs prawa jazdy kat. B,
- 3) o charakterze środowiskowym: majówka, spektakle w teatrze im. A. Węgiełki i Teatrze Lalek, wycieczka do Warszawy.

Ponadto 55 beneficjentów objęto ubezpieczeniem zdrowotnym na czas udziału w projekcie oraz sfinansowano opiekę nad dziećmi uczestników projektu i koszty dojazdu beneficjentów na zajęcia organizowane w ramach programu.

Ogólny koszt programu to 1 903 815,52 zł, z czego wkład własny MOPR wyniósł 253 711 zł.

Zadanie: Prowadzenie polityki osłonowej dla osób zwalnianych z zakładów pracy oraz zagrożonych utratą pracy.

W 2010 r. do Powiatowego Urzędu Pracy w Białymstoku wpłynęły zawiadomienia z 13 zakładów pracy z terenu Białegostoku o zamiarze dokonania zwolnień grupowych. Ogółem wypowiedzenia wręczono 188 osobom.

Stosownie do skali planowanych zwolnień i ich rozłożenia w czasie proponowano:

- spotkania ze zwalnianymi pracownikami na terenie zakładu pracy,
- dyżury pracowników PUP w zakładach wg sporządzonego wspólnie z pracodawcami harmonogramu,
- utworzenie punktu konsultacyjnego.

Wybór odpowiedniej usługi dokonywany był wspólnie z pracodawcą.

W 2010 r. zorganizowano 3 spotkania w zakładach funkcjonujących na terenie Białegostoku. Pracownicy PUP przekazywali informacje z zakresu przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, prawach i obowiązkach bezrobotnego, aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu, rynku pracy, rodzajach ofert zgłaszanych do Urzędu, aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu oraz roli własnej aktywności w podjęciu pracy.

Zadanie: Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jako formy aktywizacji lokalnego rynku pracy i narzędzia walki z bezrobociem.

W 2010 r. Starosta Powiatu Białostockiego w ramach wspierania rozwoju przedsiębiorczości zawarł z osobami bezrobotnymi 678 umów w sprawie udzielenia jednorazowych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Na cel ten wydatkowano kwotę 12 477 400 zł. Spośród osób, które uzyskały wsparcie finansowe i rozpoczęły działalność gospodarczą 472 osoby pochodziły z powiatu grodzkiego.

Z analizy zawartych umów, dotyczącej rodzaju podjętej działalności wynika, iż 76,1% osób uzyskane środki finansowe przeznaczyło na działalność usługową, 22,6% osób na działalność handlową oraz 1,3% na działalność produkcyjną.

Ponadto w ramach wspierania rozwoju przedsiębiorczości Powiatowy Urząd Pracy udzielił wsparcia finansowego polegającego na refundacji pracodawcom kosztów wyposażenia stanowiska pracy. W ramach tej formy pracę podjęło 295 osób (w tym 115 kobiet), w tym z powiatu grodzkiego 207 osób (w tym 80 kobiet). Pracodawcy otrzymali w ramach tej formy wsparcie finansowe w wysokości 5 175 700 zł.

Zadanie: Wspieranie doskonalenia umiejętności pracowników instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych, wolontariuszy pracujących z grupami szczególnego ryzyka.

- Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie uczestniczyli w 77 szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje oraz umiejętności zawodowe. Łącznie w szkoleniach udział wzięło 217 pracowników MOPR.
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Baranowickiej wspierał doskonalenie zawodowe swoich pracowników poprzez sfinansowanie 29 szkoleń, w których uczestniczyły łącznie 252 osoby.
- Spośród pracowników WPOW „Jedynka” w 6 szkoleniach uczestniczyło łącznie 26 osób.
- Spośród pracowników WPOW „Dwójka” w 13 szkoleniach uczestniczyły łącznie 73 osoby.
- Spośród pracowników Pogotowia Opiekuńczego w 3 szkoleniach uczestniczyło łącznie 81 osób.

Zadanie: Budowanie i wspieranie programów mających na celu pobudzenie aktywności osób bezrobotnych, a w szczególności wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem.

Powiatowy Urząd Pracy w Białymstoku w 2010 r. realizował następujące programy:

- „Kapitał na start”
Program realizowano w okresie 01.09.2010 r. – 31.12.2010 r. Program, związany z rozwojem małej i średniej przedsiębiorczości, był odpowiedzią na rosnące zainteresowanie wśród osób bezrobotnych pozyskaniem środków na podjęcie działalności gospodarczej. W trakcie realizacji programu 47 osób bezrobotnych uzyskało jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.
Budżet programu: 862 000 zł.
- „Staże na start”
Program realizowano w okresie 01.09.2010 r. – 31.12.2010 r. Celem programu było wyposażenie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (określonej w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) w niezbędne doświadczenie zawodowe poprzez skierowanie ich na staż. W trakcie realizacji programu 149 osób skierowano na staż.
Budżet programu: 299 600 zł.

Zadanie: Organizacja prac interwencyjnych, robót publicznych, staży dla młodzieży.

▪ Prace interwencyjne

W roku 2010 Starosta Powiatu Białostockiego podpisał z 198 pracodawcami 207 umów w sprawie organizacji 250 miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych.

W powiecie grodzkim pracę podjęły 134 osoby, w tym 94 kobiety. Spośród osób zatrudnionych 40 osób, w tym 29 kobiet to młodzież do 25 roku życia, 29 osób, w tym 15 kobiet to osoby powyżej 50 roku życia; 28 osób, w tym 20 kobiet posiadało status długotrwale bezrobotnych.

W ramach prac interwencyjnych w 2010 r. pracodawcom zrefundowano koszty w wysokości 1 231 000 zł.

▪ Roboty publiczne

W roku 2010 Starosta Powiatu Białostockiego podpisał 49 umów z 15 organizatorami robót publicznych w sprawie zatrudnienia 263 osób.

W powiecie grodzkim pracę podjęło 25 osób, w tym 21 kobiet. Spośród zatrudnionych 1 osoba (mężczyzna) w wieku do 25 roku życia, 3 kobiety to bezrobotne powyżej 50 roku życia, 13 osób (11 kobiet) posiadało status długotrwale bezrobotnych.

Organizatorzy robót publicznych otrzymali refundacje w wysokości 1 688 500 zł.

▪ Organizacja miejsc odbywania stażu

W celu umożliwienia osobom bezrobotnym zdobycia praktycznych umiejętności (doświadczenia), które są niezbędne do wykonywania pracy, Starosta Powiatu Białostockiego zawierał z pracodawcami umowy dotyczące organizacji miejsc odbywania stażu.

W 2010 roku zawarto 1167 umów z 838 pracodawcami w sprawie organizacji 1660 miejsc odbywania stażu. Ogółem staż podjęły 1666 osób bezrobotnych (1271 kobiet).

Z powiatu grodzkiego staż podjęło 1154 osoby, w tym 872 kobiety. Spośród odbywających staż 679 osób (501 kobiet) to młodzież do 25 roku życia, 9 osób (9 kobiet) powyżej 50 roku życia, 144 osoby (118 kobiet) to długotrwale bezrobotni.

Na organizację staży w 2010 r. wydatkowano kwotę 10 104 200 zł.

Zadanie: Dostosowywanie profili kształcenia zawodowego do wymogów rynku pracy.

- Powiatowy Urząd Pracy organizował różnego rodzaju szkolenia zawodowe skierowane m.in. do tych osób, które nie posiadają żadnych kwalifikacji zawodowych bądź utracili zdolność do wykonywania pracy w danym zawodzie lub nie mają szans na uzyskanie zatrudnienia z uwagi na dotychczasowe umiejętności. Uczestnictwo w szkoleniach ma na celu pomoc w dostosowaniu się do zmiennych wymogów rynku pracy, a także zwiększenie mobilności zawodowej. W 2010 r. na szkolenia skierowano ogółem 1595 bezrobotnych, w tym 1181 osób z powiatu grodzkiego.

Powiatowy Urząd Pracy zorganizował szkolenie grupowe „ABC przedsiębiorczości”, na które zostało skierowanych 15 bezrobotnych (w tym 14 osób z powiatu grodzkiego).

W celu lepszego przygotowania się do skutecznego poruszania się na rynku pracy 259 osób bezrobotnych i poszukujących pracy (w tym 173 osoby z powiatu grodzkiego) uczestniczyło w zorganizowanych przez doradców zawodowych zajęciach warsztatowych „Samopoznanie – rynek pracodawcy i rynek pracownika”, „Poznaj swoje mocne strony”, „Poznaj zasady skutecznej komunikacji przed spotkaniem z pracodawcą”, „Poznaj siebie przed przygotowaniem dokumentów aplikacyjnych”, „Poznaj zasady skutecznej komunikacji – oko w oko z pracodawcą”, „Znasz siebie – poznaj wymagania rynku pracy”, „Rola samopoznania w pisaniu dokumentów aplikacyjnych”, „Samopoznanie – jak się skutecznie komunikować”, „Własna firma”. Powiatowa Rada Zatrudnienia pozytywnie zaopiniowała wnioski dyrektorów szkół o wprowadzenie nowych kierunków kształcenia zawodowego.

- W ramach realizacji projektu systemowego „Aktywność kluczem do sukcesu” MOPR zorganizował 15 kursów zawodowych dostosowanych do wymogów rynku pracy.

Cel operacyjny: Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

Zadanie: Wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Tabela 11. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dorosłych osób niepełnosprawnych w 2010 r.

NAZWA ORGANIZACJI	Kwota wypłaconego dofinansowania
Stowarzyszenie na rzecz rehabilitacji psychiatrycznej	735,88 zł
Uniwersytet Trzeciego Wieku	17 450,77 zł
Stowarzyszenie Diabetyków	4 795,54 zł
Klub Amazonki	14 516,34 zł
Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski	1 644,00 zł
Stowarzysz. Samopomocowe Rady Seniorów Dz. Antoniuk	18 564,89 zł
Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	11 613,01 zł
Stowarzyszenie Samopomocowe „Radość” Dz. Dziesięciny II	13 265,20 zł
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	7 283,22 zł
Razem:	89 868,85 zł

Tabela 12. Wykaz organizacji pozarządowych korzystających z dofinansowania PFRON w zakresie sportu, kultury, rekreacji i turystyki dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w 2010 r.

NAZWA ORGANIZACJI	Kwota wypłaconego dofinansowania
Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski	2 275,80 zł
Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	3 840,00 zł
Fundacja Dr Clown	1 207,94 zł
Razem:	7 323,74 zł

Tabela 13. Wspieranie działań organizacji pozarządowych w zakresie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON w 2010 r.

NAZWA ORGANIZACJI	ZADANIE	Kwota wypłaconego dofinansowania
Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych	15 800 zł
CARITAS Archidiecezji Białostockiej	Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek	21 760 zł
Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Białymstoku	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć dla osób niepełnosprawnych	49 000 zł
Polski Związek Głuchych	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które rozwijają umiejętność sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu i mowy	20 740 zł
Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym Podlaska Jednostka Wojewódzka	Organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy-przewodników	3 750 zł
Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomym Podlaska Jednostka Wojewódzka	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych	16 200 zł
Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel”	Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w różnych typach placówek, prowadzenie zajęć metodą integracji sensorycznej dla dzieci z dysfunkcją ruchu	7 560 zł
Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel”	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla rodzin wychowujących dzieci z zaburzeniami funkcji ruchowych wywołanych uszkodzeniem ośrodkowego układu nerwowego	7 000 zł

Podlaskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Porażeniem Mózgowym „Jasny Cel”	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniem słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną	7 000 zł
Akademickie Stowarzyszenie VERUM	Promowanie aktywności osób niepełnosprawnych w różnych dziedzinach życia społecznego i zawodowego	17 900 zł
Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo	Organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych	6 000 zł
Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnym Ruchowo	Prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz integracji i niedyskryminacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy	4 640 zł
Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelakualnie AKTYWNI	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów grup środowiskowego wsparcia dla osób niepełnosprawnych	14 900 zł
Stowarzyszenie Szukamy Polski	Prowadzenie kampanii informacyjnej na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu dyskryminacji	21 090 zł
Razem:		213 340 zł

W wyniku otwartego konkursu ofert na realizację zadań zleconych z zakresu spraw społecznych Miasto Białystok przyznało następujące dotacje przeznaczone na działania na rzecz osób niepełnosprawnych:

- „Caritas” Archidiecezji Białostockiej na zadanie: *Zorganizowanie fachowej opieki rehabilitacyjnej i terapeutycznej osobom niepełnosprawnym w gabinecie oraz w domach podopiecznych* – 12 000 zł,
- Integrujące Stowarzyszenie „Jeden Świat” im. prof. Zbigniewa Religi na zadanie: *Zwiększenie aktywności społecznej ośmiorga dzieci i młodzieży oraz przygotowanie wolontariuszy* – 6 100 zł,
- Integrujące Stowarzyszenie „Jeden Świat” im. prof. Zbigniewa Religi na zadanie: *Organizacja obchodów światowego dnia Zespołu Downa* – 6 300 zł,
- Integrujące Stowarzyszenie „Jeden Świat” im. prof. Zbigniewa Religi na zadanie: *Zorganizowanie imprezy w formie pikniku promującego właściwe postawy wobec osób niepełnosprawnych* – 2 600 zł,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelakualnie „Aktywni” na zadanie: *Organizacja imprezy o charakterze integracyjnym promującym właściwe postawy wobec osób niepełnosprawnych „VIII Marsz Godności Osób Niepełnosprawnych – Miasto Integracji Tworzymy Wspólnie Białystok 2010”* – 5 978 zł,
- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelakualnie „Aktywni” na zadanie: *Prowadzenie Programu „Asystent Osoby Niepełnosprawnej”* – 18 000 zł
- Polskie Towarzystwo Walki z Kalectwem Zarząd Oddziału w Białymstoku na zadanie: *Prowadzenie działań na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie spotkań ze specjalistami oraz dyżurów* – 11 400 zł,
- Białostockie Stowarzyszenie Pomocy osobom z Chorobą Alzheimera na zadanie: *Działalność samopomocowej grupy wsparcia oraz organizacja imprezy integracyjnej dla osób dotkniętych chorobą Alzheimera, ich opiekunów i wolontariuszy* – 4 500 zł,
- Białostockie Stowarzyszenie Pomocy osobom z Chorobą Alzheimera na zadanie: *Szkolenie opiekunów w domach osób chorych* – 5 000 zł,
- Polski Związek Głuchych Oddział Podlaski na zadanie: *Prowadzenie zajęć indywidualnych i grupowych realizowanych przez specjalistyczną kadrę certyfikowanych tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy posiadających duże doświadczenie w pracy z osobami niesłyszącymi* – 25 000 zł,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski na zadanie: *Prowadzenie rehabilitacji osób niepełnosprawnych wzrokowo poprzez udzielanie porad przez rehabilitanta oraz zorganizowaniu indywidualnych szkoleń z zakresu podstawowego* – 11 900zł,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski na zadanie: *Cykl zajęć aktywizujących społecznie i zawodowo osoby niewidome i słabo widzące* – 8 900zł,
- Polski Związek Niewidomych Okręg Podlaski na zadanie: *Organizowanie grupy wsparcia oraz indywidualnej pomocy psychologicznej dla osób nowoociemniałych i tracących wzrok* – 6 000zł,
- Fundacja Pomocy Matematykom i Informatykom Niepełnosprawnym Ruchowo na zadanie: *Centrum Edukacji i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Białymstoku* – 9 000 zł,

- Podlaskie Stowarzyszenie Sportowe Osób Niepełnosprawnych START na zadanie: *Prowadzenie zajęć grupowych w sekcji rehabilitacji* – 40 000 zł,
- Stowarzyszenie „My dla innych” na zadanie: *Prowadzenie aktywnej rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych intelektualnie w różnych typach placówek* – 72 280 zł,
- Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Społecznych „Alpi” na zadanie: *Prowadzenie Klubu integracyjnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu lekkim i umiarkowanym* – 107 720 zł.

Zadanie: Współpraca z PFRON w zakresie realizacji programów na rzecz osób niepełnosprawnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w 2010 r. realizował „Miejski program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i przestrzegania praw osób niepełnosprawnych na lata 2009-2015” przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej Białegostoku Nr XXXIX/496/09 z dnia 30 marca 2009 r. W ramach realizacji Programu MOPR objął pomocą finansową ze środków PFRON 3 650 osób na łączną kwotę 1 131 339 zł.

Zadanie: Wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez usługi dopasowane do ich potrzeb.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku prowadził sprawy dotyczące dofinansowania ze środków PFRON uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych, zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, barier w komunikowaniu się i technicznych, organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz działalności warsztatów terapii zajęciowej. MOPR udzielał także osobom niepełnosprawnym specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, socjalnego i prawnego. Pracownicy Ośrodka informowali osoby niepełnosprawne o możliwościach podjęcia przez nie pracy, współuczestniczyli w zapewnieniu bezpłatnych posiłków, odzieży, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny.

W ramach pracy socjalnej działały grupy wsparcia i grupy samopomocowe, które podejmowały działania skierowane na usamodzielnienie osób niepełnosprawnych oraz wyrowadzanie ich z kręgu pomocy społecznej. Współpracowano z grupami samopomocowymi funkcjonującymi na osiedlach Słoneczny Stok i Starosielce (osoby z dysfunkcją ruchu), Bacieczki i Dziesięciny I (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i upośledzeniem umysłowym), Białostoczek (osoby z dysfunkcją narządu ruchu i głuchonieme), Przyjaźń (dzieci z porażeniem mózgowym i osoby dorosłe z dysfunkcją narządu ruchu), Śródmieście (osoby ze schorzeniami psychicznymi i niedowidzące), Nowe Miasto (osoby z dysfunkcją narządu ruchu).

W zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym MOPR współpracował z fundacjami, stowarzyszeniami i innymi instytucjami działającymi na terenie miasta Białegostoku. Współpraca polegała m.in. na zapewnieniu zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (MOPR posiada w swoich zasobach sprzęt rehabilitacyjny i ortopedyczny, który jest wypożyczany osobom potrzebującym na podstawie umowy użyczenia), leki, zapewnieniu pomocy rzeczowej, a także aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

W 2010 r. 326 osobom MOPR przyznał decyzją świadczenia w postaci usług opiekuńczych oraz 24 osobom przyznano decyzją świadczenia w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania.

Środowiskowy Dom Samopomocy działający w strukturach MOPR jest dziennym ośrodkiem wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. W 2010 r. z jego usług skorzystało 50 osób z zaburzeniami psychicznymi. Zajęcia z uczestnikami odbywały się w godzinach 7:30 – 16:00. W roku 2010 ŚDS realizował następujące zadania:

- zapewnienie oparcia społecznego osobom z zaburzeniami psychicznymi,
- zapewnianie uczestnikom dziennego pobytu i opieki oraz zaspokojenie ich niezbędnych potrzeb bytowych i zdrowotnych,
- udzielanie opieki pielęgniarstwa,
- umożliwienie udziału w terapii zajęciowej, rehabilitacji,
- prowadzenie specjalistycznej pracy terapeutycznej rozwijającej samodzielność osób oraz wzmacnianie ich integracji ze środowiskiem,
- rozwijanie zainteresowań, umożliwienie rozwoju kulturalnego i osobowościowego uczestników,
- prowadzenie treningów umiejętności interpersonalnych, społecznych, treningów umiejętności samoobsługi i zaradności życiowej, umiejętności spędzania czasu wolnego,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego(m.in. socjalnego, psychologicznego),
- dbanie o higieniczne i bezpieczne warunki pobytu,
- zapewnienie posiłków w trakcie pobytu w SDS.

ŚDS prowadził pracownie tematyczne (plastyczną, muzyczną, teatralną, techniczną, kulturalno-oświatową, usprawniania fizycznego, gospodarstwa domowego, treningu kulinarnego, komputerowo-wydawniczą) oraz Salę Doświadczania Świata.

W roku 2010 ŚDS zorganizował:

- Przegląd Piosenki Biesiadnej Osób Niepełnosprawnych „Po ten kwiat...”, w ramach realizacji programu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, w którym wzięło udział 200 osób niepełnosprawnych z ośrodków wsparcia oraz warsztatów terapii zajęciowej z woj. podlaskiego,
- V Przegląd Kolęd i Pastorałek dla osób niepełnosprawnych z ośrodków wsparcia i warsztatów terapii zajęciowej z województwa podlaskiego,
- wystawę kwiatową uczestników ŚDS „W blasku słońca, w cieniu tęczy...” w Książnicy Podlaskiej oraz Centrum Edukacji Nauczycieli,
- integracyjno-terapeutyczny kulig w Czarnej Białostockiej,
- integracyjną majówkę w Świętej Wodzie,
- edukacyjno-rekreacyjne wycieczki do Topiła, Kuźnicy i Czarnej Białostockiej.

W 2010 r. Środowiskowy Dom Samopomocy świadczył podopiecznym usługi w postaci ciepłego posiłku, z czego w ramach programu dożywiania skorzystało 19 osób.

- W 2010 r. Departament Spraw Społecznych UM w Białymstoku realizował następujące zadania na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych:
 - zorganizowanie we współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Aktywności Niepełnosprawnych Intelktualnie „Aktywni” i Specjalnym Ośrodkiem Szkolno-Wychowawczym w Białymstoku Marszu Godności Osób Niepełnosprawnych mającego na celu integrację niepełnosprawnych i pełnosprawnych mieszkańców miasta,
 - zorganizowanie wakacji integracyjnych, mających na celu zagospodarowanie czasu dzieciom niepełnosprawnym zagrożonym marginalizacją społeczną oraz zachęcenie sprawnych rówieśników do zaangażowania się w codzienne życie niepełnosprawnych rówieśników,
 - zorganizowanie Dnia Kariery Osób Niepełnosprawnych, mającego na celu aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych poprzez bezpośrednie spotkania z pracodawcami, biurami karier uczelni wyższych oraz specjalistami reprezentującymi instytucje działające na rzecz środowiska osób z dysfunkcją ruchu,
 - zorganizowanie Targów Rehabilitacyjnych umożliwiających osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom zapoznanie się z pełną ofertą sprzętu rehabilitacyjnego oferowanego przez wystawców, ułatwiającego aktywne i niezależne życie; w targach uczestniczyły organizacje pozarządowe oraz miejskie instytucje zajmujące się osobami niepełnosprawnymi.
- W 2010 r. Powiatowy Urząd Pracy skierował na szkolenia 134 osoby niepełnosprawne, w tym 108 z powiatu grodzkiego.
- Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Świerkowej 9 przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych osiągnął wymagane przepisami prawa standardy i uzyskał zezwolenie Wojewody Podlaskiego na czas nieokreślony przy jednoczesnym zwiększeniu liczby miejsc ze 160 do 184.
- Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku przy ul. Baranowickiej 203 otrzymał kwotę 225 000 zł dotacji z budżetu państwa, którą wykorzystał w całości na realizację programu naprawczego zmierzającego do osiągnięcia określonych w przepisach prawa standardów świadczonych usług, w wyniku czego w dniu 31.12.2010 r. Prezydent Miasta Białegostoku wystąpił z wnioskiem do Wojewody Podlaskiego o wydanie zezwolenia na funkcjonowanie Domu na czas nieokreślony.

Zadanie: Wspieranie pracodawców w zakresie zatrudniania i integrowania osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

W ramach wspierania pracodawców w zakresie zatrudnienia i integrowania osób niepełnosprawnych Prezydent Miasta Białegostoku w roku 2010 zawarł:

- 19 umów z pracodawcami na łączną kwotę 844 930 zł na wyposażenie stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
- 4 umowy z działającymi na terenie Miasta Białegostoku warsztatami terapii zajęciowej o dofinansowanie ich działalności:
 - warsztat terapii zajęciowej prowadzony przez „Caritas” Archidiecezji Białostockiej – 49 320 zł,
 - warsztat terapii zajęciowej prowadzony przez AC Spółkę Akcyjną – 57 540 zł,
 - warsztat terapii zajęciowej prowadzony przez Spółdzielnię SNB – 36 168 zł,
 - warsztat terapii zajęciowej prowadzony przez Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „Jard” – 49 320 zł,
- porozumienie z Zarządem Powiatu Białostockiego w sprawie pokrywania kosztów rehabilitacji w części nieobjętej dofinansowaniem ze środków PFRON w odniesieniu do mieszkańców Miasta Białystok będących

uczestnikami warsztatu terapii zajęciowej działającego na terenie Powiatu Białostockiego prowadzonego przez Podlaskie Stowarzyszenie Sportowe Osób Niepełnosprawnych „Start” – 23 016 zł,

- 8 umów z niepełnosprawnymi dotyczących wsparcia finansowego na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej na łączną kwotę 206 600 zł.

CEL STRATEGICZNY:

III. WZMACNIANIE POTENCJAŁU SPOŁECZNOŚCI MIASTA, JEJ INSTYTUCJI I ZASOBÓW

Cel operacyjny: Przygotowywanie młodzieży do aktywnego uczestnictwa w społeczności lokalnej.

Zadanie: Włączanie dzieci i młodzieży w działania na rzecz własnego środowiska i innych potrzebujących osób.

Zadanie realizowano poprzez udział uczniów białostockich szkół w:

- I Forum Edukacyjnym „Wspomaganie i Edukacja Osób Niepełnosprawnych w Mieście Białymstoku – Odkryj swoją szansę”,
- I Podlaskich Targach Pracy „Świadomy wybór – pewny sukces”,
- akcji „Sprzątanie świata”, sadzeniu drzewek i kwiatów wokół szkoły, zbiórkach zużytych baterii i plastikowych nakrętek,
- akcjach charytatywnych w ramach Wigilijnego Dzieła Pomocy Dzieciom, Tygodnia Wolontariatu, akcji „Góra grosza”, „Gwiazdka Czerwonokrzyska”, „I ty możesz zostać Świętym Mikołajem” i innych,
- organizowaniu koncertów charytatywnych, imprez sportowych z udziałem uczniów i nauczycieli, kwest (np. na rzecz pomocy powodziarom, Stowarzyszenia Pomocy Rodzinie „Droga”, PCK),
- prowadzeniu zbiórek żywności, środków czystości oraz odzieży wśród społeczności szkolnej na rzecz uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- organizowaniu akcji honorowego oddawania krwi,
- programie o. Pallotynów „Adopcja serca”,
- ogólnopolskiej kampanii „Wyprawka dla żaka”,
- ogólnopolskiej akcji hospicyjnej „Pola nadziei”.

Zadanie: Rozwijanie idei wolontariatu i wylawianie liderów.

Idea wolontariatu w 2010 r. była realizowana poprzez:

- zorganizowanie XV Białostockiej Edycji Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu wspaniałych” promującego wolontariat oraz postawy prospołeczne wśród młodzieży,
- udział nauczycieli i uczniów w szkoleniach dotyczących wolontariatu (np. dla wolontariuszy Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy) i szkoleniu dotyczącym wykorzystywania dobrych przykładów,
- udział uczniów białostockich szkół w akcjach charytatywnych m.in. na rzecz Hospicjum dla Dzieci i Fundacji „Pomóż im”, „Góra grosza”, „Szkoła pomaga innym – Szkolne Kluby Wolontariuszy”, organizacji kiermaszów szkolnych, szkolnych klubów wolontariatu,

Placówki opiekuńczo-wychowawcze przy realizacji swoich zadań korzystały ze wsparcia wolontariuszy, m.in. w ramach współpracy z Centrum Wolontariatu oraz Duszpasterstwem Akademickim.

Zadanie: Rozwijanie i wzmocnienie w dzieciach i młodzieży postaw proobywatelskich.

Kształtowanie postaw proobywatelskich realizowano poprzez:

- udział uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych Białegostoku we władzach i działalności Młodzieżowej Rady Miejskiej działającej na podstawie art. 5b ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwały Nr XIX/197/07 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 26 listopada 2007 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miejskiej w Białymstoku i nadania jej statutu,
- udział młodzieży gimnazjalnej w spotkaniach z Młodzieżową Radą Miasta w ramach XI Białostockiego Forum Szkół, z Rzecznikiem Praw Dziecka, posłem na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej,

- udział gimnazjalistów w tworzeniu programów partii młodzieżowych w ramach konkursu zorganizowanego przez Centrum Edukacji Obywatelskiej i Stowarzyszenie na rzecz Demokracji,
- udział młodzieży w szkolnych prawyborach do parlamentu europejskiego, Młodzieżowych Wyborach Prezydenckich w ramach akcji „Młodzi głosują 2010”,
- udział młodzieży w debatach i konferencjach: „Samorządność uczniowska – jej możliwości i zakres działania” zorganizowanej przez Młodzieżową Radę Miejską, „Ku mądrej i atrakcyjnej szkole” – zorganizowanej przez Urząd Miejski oraz debatach wewnątrzszkolnych np. „Jak zorganizować pracę samorządu, żeby włączyć w jego działania jak największą liczbę uczniów”
- udział samorządów uczniowskich w Forum Samorządów Szkolnych,
- aktywne uczestnictwo młodzieży w stowarzyszeniach działających w środowisku lokalnym np. „Klubie Ośmiu” Młodzieżowego Wolontariatu,
- uczestnictwo uczniów wszystkich typów szkół w ogólnomiejskich obchodach ważnych wydarzeń historycznych, takich jak Marsz Katyński, Żywy Marsz Pamięci Polskiego Sybiru czy Święto Konstytucji 3 Maja, a także w uroczystościach wewnątrzszkolnych o charakterze patriotycznym, wycieczkach do miejsc pamięci narodowej,
- udział dzieci i młodzieży szkolnej w konkursach historycznych np. „Generał Anders i jego żołnierze”, konkurs wiedzy z zakresu uchwalenia Konstytucji 3 Maja,
- udział młodzieży w akcjach o charakterze ekologicznym i warsztatach terenowych: festynie edukacyjnym „Akcja ekologiczny elektryk”, akcji „Ratujmy kasztany”, „Chrońmy bioróżnorodność – Segregujmy Odpady”, „Działaj czysto”, realizacja projektu „Edukacja – naturalnie!”, „Dzień Ziemi”.

Zadanie: Kształtowanie świadomości młodzieży i jej postaw na dziedzictwo kulturowe innych społeczności, mniejszości narodowych, uchodźców itp.

W białostockich szkołach organizowano lekcje otwarte dotyczące tolerancji, otwartości na drugiego człowieka. Zwracano uwagę na różnice w religiach, obyczajach, kulturze, kultywowano tradycje różnych religii. Prowadzono zajęcia edukacyjne m. in. „Dialog międzykulturowy – budowanie tolerancji”.

Zadanie: Realizacja programów bezpieczny Białystok z aktywnym udziałem dzieci i młodzieży.

Działania podjęte przez Urząd Miejski w Białymstoku w ramach realizacji „Programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego Miasta Białegostoku” przyjętego Uchwałą Nr XXII/231/07 Rady Miejskiej Białegostoku z dnia 17 grudnia 2007 r.:

- przeprowadzono programy ogólnopolskie i miejskie tj. – „Wychowawca podwórkowy” „Szkoła bez przemocy”, „Bezpieczna szkoła”, „Patrol szkolny”, „Cyberprzemoc”, „Szkoła Bezpieczna i Przyjazna Uczniom”, „Bezpieczna komórka”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Bezpieczny pierwszak”, „Wychowanie bez agresji i przemocy”, „Poprawa frekwencji”, „Drops”, „Elementarz, czyli program 7 kroków”;
- realizowano programy „Bezpieczna droga do szkoły”, „Bezpieczna droga do szkoły i domu”, „Obcy – niebezpieczny”, „Mój przyjaciel mundurowy”, „Uczę się zasad ruchu drogowego”, „Pies na mojej drodze”, „Bezpieczne ferie zimowe”, „Bezpieczne wakacje”, „Zasady zachowania się pieszych i pojazdów w ruchu drogowym”, „Zabawy dzieci a ruch drogowy”, „Jestem odblaskowy”;
- wyposażono uczniów w elementy odblaskowe;
- zapoznawano uczniów białostockich szkół z zasadami działania telefonu alarmowego 112;
- realizowano Szkolne Programy Profilaktyki oraz Szkolne Programy Wychowawcze;
- we współpracy z Policją, Kuratorium Oświaty oraz klubami sportowymi realizowano kampanię „i JA i TY możesz zostać KIBICEM”, której celem było zapewnienie młodym ludziom bezpiecznego i atrakcyjnego spędzenia czasu wolnego, poprawa bezpieczeństwa na stadionach sportowych (kulturalne kibicowanie) i propagowanie zasady fair play; w ramach kampanii zorganizowano m.in. gimnazjalny turniej piłki nożnej pn. „Młodzi Białostoczanie grają pozytywną piłkę”, jak również konkurs pn. „Kibice – marzenie”;
- uczniowie białostockich szkół brali udział w Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, w programie „Klub Bezpiecznego Puchatka”, konkursie plastycznym dla uczniów szkół podstawowych pn. „Bezpieczne wakacje na rowerze”;
- w białostockich szkołach prowadzono zajęcia edukacyjne aktywizujące uczniów do wyrażania swoich poglądów na temat bezpieczeństwa na drogach w ramach ogólnopolskiej akcji „Wypadki na drogach – porozmawiajmy”;
- młodzież i dzieci wszystkich typów szkół uczestniczyły w Ogólnopolskim Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego i Ogólnopolskim Turnieju Motoryzacyjnym;

- realizowano projekt edukacyjny opracowany przez Komendę Miejską Policji w Białymstoku pn. „Teo Doradzi” skierowany do uczniów klas I-III szkół podstawowych, mający na celu przekazanie dzieciom pozytywnych wzorców zachowania i umiejętności zdobywania wiedzy na temat bezpiecznego stylu życia. Działania edukacyjne w ramach projektu realizowane były poprzez spotkania prowadzone przez policjantów w wybranych szkołach podstawowych;
- na terenie miasta realizowano działania pn. „Patrol szkolny”, polegające na kontroli terenów należących do placówek oświatowych oraz miejsc przebywania „wagarowiczów” (np. centra handlowe, kawiarnie internetowe) przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej i podejmowaniu interwencji wobec uczniów zachowujących się niewłaściwie lub osób postronnych przebywających na terenie szkoły.

Zadanie: Szkolenie nauczycieli, terapeutów, a także liderów młodzieżowych mających na celu kształcenie umiejętności wykorzystywania dobrych przykładów.

Nauczyciele z białostockich szkół uczestniczyli w szkoleniach do programu „Wychowawca podwórkowy”, „Szkoła bez przemocy”, „Szkoła dobrego wyboru”, „Kompetencje międzykulturowe i praca z klasą międzykulturową”, „Model pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „Praca z rodziną – Jak rozmawiać z rodzicami?”, „Profilaktyka zachowań ryzykownych”, „Profilaktyka wobec wyzwań współczesności”.

Cel operacyjny: Autokreacja i samorealizacja najstarszego pokolenia.

Zadanie: Wspieranie różnorodnych form twórczości.

- Wspieranie działalności i rozszerzanie oferty oraz bazy istniejących stowarzyszeń

Na realizację zadań w zakresie pomocy społecznej - *Działania na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych*, Miasto Białystok przyznało następujące dotacje:

- Stowarzyszeniu Akademia Plus 50 – 5 850 zł,
- Polskiemu Związkowi Emerytów, Rencistów i Inwalidów – 8 000 zł,
- Stowarzyszeniu Samopomocowemu Orchidea - 5 800 zł,
- Stowarzyszeniu Samopomocowemu Radość Dzielnicy Dziesięciny II - 4 350 zł,
- Stowarzyszeniu Samopomocowemu Rada Seniorów dz. Antoniuk - 6 750 zł,
- Uniwersytetowi III Wieku – 5 650 zł,
- Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Matki Bożej Różańcowej – 2 800 zł.

- Stwarzanie warunków do rozwoju wymiany międzypokoleniowej, budowanie poczucia solidaryzmu międzypokoleniowego.

- W 2010 roku w strukturze MOPR kontynuował swoją działalność Klub Seniora mieszczący się przy ul. Białej 13/33, którego głównym celem było aktywizowanie społeczności osób starszych i społeczności lokalnej do działań wspierających ludzi starszych. Organizowano okazjonalne spotkania integracyjne m.in. Bal Karnawałowy, Dzień Babci i Dziadka, Koncert Muzyki Chrześcijańskiej, Ekumeniczne Spotkanie Wigilijne, Ekumeniczne Śniadanie Wielkanocne, Dzień Wczasowicza, grillowanie w ogrodzie. Seniorzy mieli także możliwość uczestniczenia w zajęciach zwiększających sprawność ruchową (gimnastycznych i tanecznych) oraz zajęciach o charakterze edukacyjnym (zajęcia komputerowe, muzyczne, lektorat języka angielskiego i niemieckiego, prelekcje o tematyce zdrowotnej).

W 2010 r. zorganizowano także:

- Miejski Dzień Seniora pod patronatem Prezydenta Miasta Białegostoku, w którym uczestniczyło 200 osób,
 - Majówkę w Świętej Wodzie,
 - imprezę plenerową „Pożegnanie Lata”,
 - wczasy na Białej – dwie tygodniowe edycje.
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej 9 w Białymstoku:
 - organizował spotkania integracyjne z rodzinami mieszkańców, dziećmi, młodzieżą i mieszkańcami innych placówek (przedszkola, szkoły, stowarzyszenia, osiedlowe kluby seniorów, inne domy pomocy społecznej),
 - organizował cykliczne imprezy kulturalno – oświatowe (m.in. koncerty świąteczne, Jasełka, Dzień

- Babci i Dziadka, 100-tne urodziny mieszkańców, Bal Karnawałowy, Dzień Matki, Powitanie lata, Dzień Niepodległości, Dzień Mieszkańca, Andrzejki, Wigilia),
- nawiązywał kontakty ze środowiskiem zewnętrznym poprzez współpracę z młodzieżą w ramach praktyk studenckich i wolontariatu.
- Funkcjonowało Stowarzyszenie Wolontariatu Międzypokoleniowego (więcej informacji na str. 32).
- Wspieranie organizowania wypoczynku i zajęć sportowych dla osób w podeszłym wieku.
 - Klub Seniora działający w strukturach MOPR realizował zadanie m.in. poprzez:
 - organizowanie wycieczek (m.in. do Białowieży, Wigier, Supraśla, Kopiska, Ogrodniczek, Szlakiem Nadbużańskim, Szlakiem Tatarskim) i spacerów (Planty, Dojlidy, Las Zwierzyniecki),
 - organizowanie wczasów na Białej – 2 edycje jednotygodniowe,
 - organizowaniu imprez plenerowych, m.in. „Pożegnanie Lata”,
 - organizowanie cyklicznych zajęć tanecznych i gimnastycznych,
 - funkcjonowanie kącika prasowego,
 - funkcjonowanie koła krzyżówkowicza,
 - organizowanie wyjazdów o charakterze kulturalno-oświatowym (udział w Miejskim Przeglądzie Dorobku Artystycznego Seniorów „Seniorada”, wyjeżdżania do teatru, kina, na wystawy).
 - Dom Pomocy Społecznej przy ul. Świerkowej realizował zadanie poprzez:
 - organizowanie wycieczek rekreacyjno-turystycznych (grzybobrania i wczasy w Rajgrodzie),
 - wyjazdy na koncerty, spotkania i wystawy,
 - zajęcia rehabilitacyjne, terapię relaksacyjną, marsze „Nordic Walking”,
 - zajęcia biblioteczne,
 - udział w terapii zajęciowej (pracownia plastyczna i papieroplastyczna, muzyczna, haftu, gospodarstwa domowego, ceramiczna, florystyczna, komputerowa),
 - udział w Międzynarodowym Przeglądzie Zespołów Artystycznych DPS (Zespół „Świerki”),
 - organizację pogadanek dotyczących zachowań prozdrowotnych i właściwej diety.

CEL STRATEGICZNY:

IV. ROZWIJANIE POTRZEB AKTYWNEGO UCZESTNICTWA W ŻYCIU SPOŁECZNYM – SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE, PARTYCYPACJA SPOŁECZNA.

Cel operacyjny: Tworzenie warunków do partnerstwa i budowania zrębów społeczeństwa obywatelskiego.

Zadanie: Wspieranie i finansowanie inicjatyw obywatelskich.

Powyższy cel realizowano m.in. poprzez:

- pozyskiwanie sponsorów dofinansowujących inicjatywy szkolne, np. udział uczniów w wycieczkach,
- stworzenie warunków do rozwoju samorządności mieszkańców DPS.

Zadanie: Rozwój współpracy pomiędzy sektorem pozarządowym i publicznym.

- Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Białymstoku w celu pełnego zaspokojenia potrzeb socjalnych i realizacji ustawowych zadań, mógł liczyć na współpracę i zaangażowanie różnych instytucji, organizacji pozarządowych, szkół, Kościoła Katolickiego i innych kościołów oraz władz lokalnych. Współpracowano m.in. z „Caritas” Archidiecezji Białostockiej, Prawosławnym Ośrodkiem Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos”, Stowarzyszeniem „Ku Dobrej Nadziei”, PKPS, PCK, Stowarzyszeniem Pomocy Rodzinie „Droga”, Stowarzyszeniem Penitencjarnym „PATRONAT”, Polskim Stowarzyszeniem Pedagogów i Animatorów „Klanza”, Ośrodkiem Wspierania Organizacji Pozarządowych.
- Miasto Białystok użyczyło 2 lokale użytkowe przy ul. Barszczańskiej na realizację celów statutowych Stowarzyszeniu Pomocy Rodzinie i Dzieciom „Szansa” oraz wynajęło po preferencyjnych stawkach 4 lokale użytkowe: klubom abstynentów „Tęcza”, „Azył”, „Tango” oraz Stowarzyszeniu „Certus” na realizację zadań z zakresu opieki społecznej. Na podstawie umowy użyczenia przekazano do użytkowania

Prawosławnemu Ośrodkowi Miłosierdzia Diecezji Białostocko-Gdańskiej „Eleos” nowo wybudowaną świetlicę socjoterapeutyczną przy ul. Dojnowskiej.

- Dzienny Dom Pomocy Społecznej współpracował z organizacjami pozarządowymi: Stowarzyszeniem Osób Samotnych i Samotnych Niepełnosprawnych „Nadzieja”, Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Chorym na Stwardnienie Rozsiane i Kołem Sybiraków Nr 14.

Zadanie: Promocja programów służących budowaniu odpowiedzialności młodego pokolenia poprzez zdolność właściwego reagowania na wyzwania życia.

Od roku 2001 przy Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku działa Stowarzyszenie Wolontariatu Międzypokoleniowego. Członkami Stowarzyszenia są osoby dorosłe, którym bliska jest idea wzajemnej pomocy świadczonej przez wolontariuszy należących do kilku pokoleń. Specyfika działań Stowarzyszenia polega na organizowaniu pomocy świadczonej zarówno przez osoby starsze wobec dzieci i młodzieży, jak również przez ludzi młodych wobec pokolenia ludzi starszych czy też innych osób potrzebujących pomocy.